

Kedves Olvasó!

Szinte gúzsba köt már az alázat, hiszen többünket megszegényített Isten és Jézus is. Isten azért, mert már sokszor figyelmeztetett, hogy mivé tettük teremtet világát, Jézus pedig azért, mert képtelen megtisztítani Isten legnemesebb templomát, emberi szívünket. Jézus összevisszaságot talál bennünk, hiszen azt látja, hogy mindenki térden állva keresi a maga „papírját”, igazát. Szégyellem magam Testvéreim, mert vakok, sánták várnak Jézus gyógyítására, de nem sikerül előre törnie a papírjait kereső tömeg miatt.

Unitárius ünnepléseinket mégis csak úgy képzeljük el, hogy karjainkra vesszük gyermekeinket, kézen fogjuk a nagyobbakat és velük lépünk be Isten házába. Kisdedek és csecsemők szája hirdeti Isten dicsőségét. Gyermekké kell lennünk annak érdekében, hogy érzésvilágában felforgatott felnőtt szívünk elnyerje Istentől, embertársainktól a megérdemelt nyugalmat.

PGyL ■ FŐSZERKESZTŐ

Pünkösdről másképpen

Regnáló lelkész koromban mindig hiányérzetem volt a pünkösdi ünnepek alkalmával. Elsősorban azért, mert nem volt az a templom látogatottság, mint Karácsonykor és Húsvétkor, másodsorban pedig az volt kérdőjeles, hogy míg a másik kettő harmad napját is megünnepelik a pünkösdit csak amolyan „királyságnak” véve elhanyagolták. Miért... Sokat kerestem az okát de őszintén megvalom kielégítő, érdemes választ azóta sem találtam erre a vívódásomra. Ezért a nagytiszteletű szerkesztő felkérésére ezen írásomon keresztül próbálok puhatolózni a bevezetőben írottakra.

Készek vagyunk mindent megmagyarázni az ok és okozat törvényszerűségére hivatkozva, de sokszor sántít a mondvacsinált értelmezésünk. Aranyosszéki lelkészként a feltett miéltre az volt a megnyugtatót akaró, óhajtó válasz, hogy a tavaszi munkák fizikai meghatározója vonja el a lelki szükségletek kiegészítését. Ez az indok azonban azonnal ügyefogyott hiszen voltak olyan húsvétek, amelyek május közepén is tele templommal dicsérték az Urat. Hát ez is egy másik kérdőjel. És ezek azóta is sokasodnak mivel én úgy látom nincs meg az a „felhajtás”, amelyet Pünkösöd megérdemel. Csak néhány tény. Nem akarok senkivel teológiai vitába bocsátkozva vélt igazamnak érvényt szerezni csak elmondom, amit én gondolok másképpen erről az ünnepről. A tanítványok vittek valamit magukkal: az utolsó vacsorai jézusi kisugárzást. „*Ama vigasztaló pedig a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, aki mindenre megtanít majd titeket és eszettekbe juttatja mindazokat amiket én mondtam néktek.*” (Jn.14,26).

Elgondolkodtató, hogy az aratás és törvényhozás ünnepére mentek fel ismét Jeruzsálembe az el-lenség közé és szólni mertek. Akkor magvetők lettek. Mintha a bábeli zűrzavar nyelvét oldották volna fel hiszen mindenkire érthetően beszéltek. Magukkal vitték azt a karizmát, amivel a szegényeken, elesetteken, reményvesztetteken keresztül halhatatlan gazdagsággal és bizalommal töltötték el az emberiséget. A csoda azért történhetett meg, mert a testi jelenlétet felváltotta az eszmei jelenlét. Ők a megfeszített Jézus szavát tolmácsolták és az úgy hatott, mint a láthatatlan levegő, melyik szélviharrá tud erősödni és erőt mutatni. Hittek abban, hogy múltjuk Isten akarata volt és ezért jelenüket Isten szeretetére, jövőjüket pedig Isten gondviselésére bízhatják. Ezért gondolom, habár káténkban Jézus életének nevezetesebb eseményeit az ilyen sorrendi meghatározás képezi: Karácsony, Húsvét és Pünkösöd, én mégis Pünkösödöt tenném első helyre. El-nézést. Nem akarok hagyomány romboló lenni, de az első Pünkösöd nélkül a karácsonyi ajándékvárás izgalma és ajándékozás öröme, a húsvéti örök élet reménysége elvesztek volna a történelem süllyesztőjében, ha nincs az a rongyos tizenkettő akik önmagukon felemelkedve, tagadásukat, kételkedésüket megbánva úgy álltak ki mondanivalójuk mellett, hogy abban az akkori háromezer és a későbbi milliók egy olyan országot láttak, amelyik Istené ugyan, de törvénye a mi boldogságunkat szolgálja. Így gondolkodva Pünkösdről sok szeretettel kívánok szép ünneplést Kövendről.

Székely Miklós ■ ESPERES-LELKÉSZ

Ima

Gondviselő Istenünk, megtartó, szerető édes Atyánk!
Most is hálatelt szívvel figyelünk rád, mialatt gondolatainkba merülve keressük atyai kezed. Minthogy sokszor elegendő egyetlen érintés, vagy szó, úgy állunk meg előtted és fejezzük ki gyermeki hálánkat. Teremtettségünk gyakran figyelmeztet végességünkre ugyan, de mindannyiszor feloldódunk gondoskodó szeretetedben, s így szinte azt érzékeljük, hogy valóban részévé váltunk az örökkévalóságnak. Amidőn elmerengünk régi tanítások igazságán, nyomban ráébredünk, hogy nem csal az emlékezet, sőt megerősít a hitünkben, mert, **aki beléd veti teljes bizalmát, az benned marad mindörökké.**

Nehéz utunk rögös ösvényeit járva meg-megbicsaklik a lábunk, néha el is vágódunk, mialatt elterülünk nehézségeink lankáin. Nyögdécselés és segélykérés-kiáltás közt gyakran felénk, mellénk siet valaki, s mintha figyelmes szeretettel kérdezne, ölelne meg bennünket, s felemel, hogy leporolja ruhánk,

átnézze sebeink, s meggyőződik arról, hogy folytathatjuk az utunkat. Milyen jó Istenünk, hogy mindig küldesz valakit hozzánk, aki lehajol, vigasztal, segít rajtunk, reménységgel tölt el bennünket.

Kérünk bocsásd meg hangoskodásainkat, zsörtölődéseinket, melyek a nehézség és a fájdalom miatt hagyják el ajkunkat. Szeretnénk valóban összeszorított ajakkal túrni a fájdalmat, mint korábban a bántásokat, de talán lassan jelentkező testi gyengeségünknek köszönhetően egyre nehezebben maradunk tűrők és szenvedők. Eszünkbe jutnak azok a bántások is, melyeket szóban, vagy tettben elkövettünk mások iránt és elérkezettnek találtuk az időt arra, hogy közvetve ismételt bocsánatukért esedezzünk.

Boldogan állunk meg ma is Jézus előtt és hallgatjuk tanításait. Kérünk légy velünk elmélkedésünkben és segíts, hogy a régi történetek kapcsán elérkezzünk közösségedbe, ahol korábban is helyet biztosítottál számunkra és ahol megmaradhatunk veled és embertársainkkal a világ végezetéig. Dicsőségedre és mindannyiunk örömére és boldogságára. Ámen.

PGyL

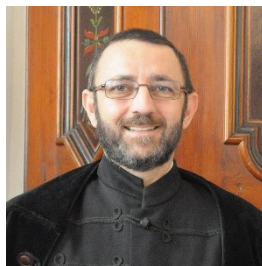
Konfirmációs gondolatok 2024-ben

”*Én vagyok az út, az igazság és az élet.*”

János 14,6

Kedves Konfirmáló fiatalok és Családtagok, Szeretett Testvéreim!

Rejtő Jenő egyik könyvében, a „Pizkos Fred közbelép Fülíg Jimmy őszinte sajnálatára” címűben szerepel egy híres földrajztudós, aki egy távoli, eldugott szigetre vezet egy expedíciót, hogy saját magát megkeresse. Bármilyen híres, okos is ez a tudós, mégsem oda érkeznek, ahová elindultak. Ugyanis Pizkos Fred megbuherálta az iránytűt, egy kis mágnest tett alá, és az eltérítette őt az északi irányból. Csak kicsit, egy-két fokkal, de ez a hosszú úton már elég volt ahhoz, hogy ne a célhoz, hanem egy másik szigetre érkezzenek.

Tapasztalt turisták, cserkészek iránytűvel és térképpel vagy mostanában mobilalkalmazásokkal indulnak el, ezek segítségével biztosan el lehet jutni a kitűzött célhoz. Azonban napjainkban is hiába van iránytűnk és térképünk, ha nem tudjuk, hogy hol is vagyunk, honnan indulunk. Ezért adják meg a turistáknak kihelyezett várostérképek is a kiindulási pontot, minden ilyen táblán van egy piros pont: Ön itt áll.

Kedves Testvéreim!

Isten nekünk is adott iránytűt és térképet, hogy életünk útját megtaláljuk, el ne tévedjünk, és célunkhoz megérkezzünk. Isten iránytűje Jézus és tanítása, példaadása, a térkép pedig a Biblia. Én vagyok az út, az igazság és az élet. – jelentette ki Jézus.

Így van ez életünk útjával is. Így van ez most Veletek is, kedves konfirmáló fiatalok. Az egyházunk egy kiinduló pontot ad, az unitárius vallásunkat, egy hitfelfogást. Ti most itt álltok. Amihez majd lehet viszonyítani a többi vallásaitok erkölcsöt, és más teológiai felfogásokat.

A hitünk, de még az önmagunkhoz vezető és mutató iránytűt is eltéríthetik mágnesek. Ilyen mágnes a hírnév, a hiúság vagy a hatalom utáni vágy.

Az is eltéríthet bennünket, ha azt mondjuk: egyedül is megvagyok, nem kell ahhoz templomba, közösségbe járni.

Mások véleménye, befolyása is eltéríthet minket célunktól, és olyanok leszünk, mint a szélkakas, amelyik mindig arra fordul, amerről fúj a szél.

Világos, hogy ha az iránytű mellé mágnest teszünk, azzal nem változtatom meg az észak irányát, de becsapom magamat, eltérek önmagamtól, Jézus követésétől, és nem fogom elérni a célt.

Kedves Testvéreim!

Miután megszületünk, az életünk sokféle irányba terelődhet. Mi unitáriusok valljuk, hogy Isten e földi lehetőségekre teremtett, és indított el bennünket ahhoz, hogy hivatásunkat betöltsük. A folytatás, az utazásunk már rajtunk múlik. Keressük az utakat, a lehetőségeket, az igazságot és az emberhez méltó életet.

Ennek milyensége függ a magunkkal hozott örökségtől, a családtól, Isten által adott képességeinktől, készségeinktől is, de befolyásol a környezetünk, a körülményeink, attól is függ az életünk milyensége, hogy miként neveltek a szüleink, milyen hatások érték az iskolában, a lakóhelyünkön, napjainkban pedig még a média, a közösségi média, a világháló hogyan és miként befolyásolja gondolkodásunkat. Tesz egy kis mágnest az agyunkba, hogy ne a saját utunkat követhessük, hanem a másét.

Kedves Fiatalok!

Mi is mint unitárius közösség, vallás és gyülekezet, és mint lelkész szeretnénk számotokra megmutatni a magunk hitét, tapasztalatait, iránymutatásait, ahová mindig visszatérhettek, ha időközben el is térítettek benneteket. Mert minél több ismerettel rendelkeztek, annál könnyebb a választás. Annál jobban átlátjátok mi a jó és helyes a számotokra, mikor jártok a saját utatokon és mikor vezetnek benneteket.

Később még mindig sokfelé vezethet az életetek útja, de már kezditek magatok is tudatosan keresni, hogy milyen irányba menjete. Mindinkább kezditek megismerni Isten csodálatos világát, a természettudományokat, valamint a földrajzot, és belátjátok, hogy a világ hatalmas mindenféle értelemben, el kell tudnotok igazodni benne.

Ha nincs segítség, még mi felnőttek is eltévedhetünk, és úgy érezzük magunkat az életben, mint ha labirintusba kerültünk volna. Sok embertársunk

van így, aki egész életében csak bolyong, és elveszítettnek érzi magát.

Kedves szüleitek, nagyszüleitek, illetve kereszt-szüleitek meghatározzák helyeteket: meg vagytok keresztelve unitáriusnak, ez egy biztos pont, ráadásul ez alkalommal még vallást is teszteltek hitetekről.

Ha tájékozódnotok szükséges, be tudjátok tájolni magatokat: magyar keresztény, unitárius fiatalok vagytok, akik Jézus tanításai alapján próbáltok élni, Dávid Ferenc vallásalapítónk, John Adams, Benjamin Franklin, John Quincy Adams, William Howard Taft, Thomas Jefferson amerikai elnökök, Emerson, Channing és Parker unitárius filozófusok, Graham Bell és Samuel Morse fizikusok, valamint feltalálók, Hermann Melville író, Tim Berners Lee, a világháló kidolgozója, Charles Dickens író, Charles Darwin biológus, Orbán Balázs és Kriza János néprajzkutatók, Szabédi László író, Bartók Béla zeneszerző, Brassai Sámuel polihistor, Balázs Ferenc lelkész és író, Gimes Miklós újságíró és '56-os forradalmár, Dévény Anna gyógytornász nyomdokain, hogy csak egy pár nevet említsünk, akikre büszkék lehetünk. Bizonyára meglepődünk itt mindannyian, miként létezik az, hogy az Amerikai Egyesült Államoknak öt elnököt adtunk, míg a katolikusok mindössze egyet: John F. Kennedyt.

Az úthoz azonban még ki kell jelölnötök a célt is, azt, hogy hová is szeretnétek eljutni. Sokféle életcélt választhattok magatoknak. Én azonban úgy gondolom, hogy minden ember boldog szeretne lenni, megelégedett szeretne lenni önmagával és az általa elvégzett munkával, s ezáltal eljutni Istenhez, az Ő örök szeretetéhez.

Ha életünk útja véget ér itt a földön, bízunk abban, hogy nem a semmibe, a halál sötét szakadékába zuhanunk, hanem célhoz érünk, és teljessé leszünk Istennél. Az élet labirintusából mindenki szeretné megtalálni a kiutat.

Innen már minden egyszerű. Ha van kiindulópontunk, és ha van célpontunk, akkor az iránytű és a térkép segítségével könnyen eljutunk A-ból B-be. Így a konfirmáció nem más, mint életetek tájoló-pontjának a megerősítése, mágnesek nélkül. Itt álltok, innen indultok, egy jézusi unitárius úton, az igazságban és tele az élethez szükséges reménységgel, hittel és szeretettel, mely körülvesz benneteket, Kedves Fiatalok, hogy amikor nehézségekbe ütköztek, jusson eszetekbe, hogy nem vagytok egyedül. Mellettetek áll Isten, mint gondviselő, Jézus,

mint iránytű, a Biblia, mint térkép, szerető családok, és egyházunk, mint kiindulópont.

Használjátok ezen koordinátákat minden nap, hogy ha zsákcúba kerülnétek, vagy irányt szeretnétek változtatni, mert úgy érzitek rossz irányba haladtok, vagy éppenséggel ellenőrizni szeretnétek magatokat.

Vessük ki a hálót!

János. 21,6 - *Ő pedig ezt mondta nekik: „Vessétek ki a hálót a hajó jobb oldalán, és találtok!” Kivetették tehát, de kivonni már nem tudták a rengeteg hal miatt.*

Kedves Testvéreim, szeretett Atyámfiai!

Legtöbbünk életében, ha nem is számtalan, de van néhány olyan történet, melyről mélyen hallgatunk, vagy csak elvélve beszélünk. Sajnálatos módon nincs másként ez a Bibliában található néhány történettel, leírással kapcsolatosan is, melyről legszívesebben hallgatnánk. Kérdezhetitek tőlem, hogy miről beszélek, netán olyan titok birtokába kerültem, melynek felfedésére azért vállalkozom most, mert úgy érzem, hogy lassan elfogy a szolgálati időm? Nem erről van szó. Csupán sokszor támadt bennem igény arra, hogy azokról a bibliai történetekről is beszéljek, melyeket szinte **elhallgatásra ítélt az unitárius közvélemény**. Jelzem, hogy tettem nem minősül merésznek és minden bizonnyal nem vonom magamra lelkész-társaim haragját sem, hiszen a szabadság jogával és az unitárius szabadelvűség jelvényével lehetőségem van arra, hogy „tilos” történeteket is elmeséljek a szokásos jól neveltség és unitárius szemlélet fenntartásával.

Jelentem **Testvéreim**, hogy húsvét és pünkösd között járunk és ehhez az időszakhoz keresgéltem az Újszövetségben megfelelő bibliai alapot. Legkönnyebb dolgunk akkor van, ha János evangéliumát lapozgatjuk és olvasgatunk az ún. Jézus feltámadását követő többszöri megjelenései között. Először úgy vélekedtem, hogy arra biztassalak, hogy ha sikerül, akkor vonatkoztatassatok el a **feltámadás bizonytalanságától**, mert ellenkező eset-

Vezessen és őrizzen Benneteket az Isten, adja meg nektek, hogy mindig a jó úton járjatok, illetve soha el ne tévedjétek, az életetek az általatok várt célhoz érjen, és töltsétek be földi hivatásotokat! Ámen.

Léta Sándor ■ LELKÉSZ

ben nemcsak fölöslegesen hajóztatunk a tanítványokkal, hanem célba sem érünk, hogy egy, vagy több tanítást kiválasszunk magunknak a pünkösd felé tartó utunkra.

Ismertetem röviden a történetet, melyből kiragadtam a mai szentleckét és melyre építettem hamarosan sorra kerülő gondolataimat. Hét tanítványról esik említés a szóban levő leírásban, amikor Péter azt mondja társainak, hogy elmegy halászni, mire a többi is azonosan dönt. Beszálltak a hajóba, de reggelig nem fogtak semmit. Amikor lassan haladtak a part felé és kitekintettek, láttak ott egy embert, akiről nem tudták, hogy ő Jézus. Az idegen ennivalót kért a sikertelen halászsoktól, akik kijelentették, hogy **nincs semmijük**. Ekkor az ismeretlen ember azt tanácsolta, hogy vessék ki a **jobb oldalon** a hálójukat, mire annyi halat fogtak, hogy nem tudták kivonni azt. A szeretett tanítvány figyelmeztette a halászsokat, hogy a parton Jézus áll. Péter felvette a felső ruháját és gyorsan beugrott a tengerbe. Mire kiértek a tanítványok, a parton paraszat találtak, rajta pedig halat. Ezt követően a fogott halból is kért Jézus. Majd enni halat és kenyeret is adott nekik. A leírás azzal zárul, hogy ez volt **Jézus harmadik megjelenése az óta**, hogy feltámadt.

Tulajdonképpen belekapaszkodhatunk a felsorolásban található eseményekbe, mondatokba, csodával határos történésekbe. Mivel sejtem, hogy a bibliai leírásban nem elég világos és egyértelmű a tudósítás, lépünk sorban azokhoz a magyarázatokhoz és kiegészítésekhez, melyek érthetőbbé, világosabbá és tanulságosabbá teszik a mai érdeklődésünket.

A helyszín ebben az esetben a Tibériás-tenger, vagy Genezáret tava. A következő, hogy **hét tanítvány** van jelen, viszont némelyek nem tartoztak a tizenkettőhöz. Pl. **Nátánael**. Jelen van: Simon, Péter és Tamás, valamint a Zebedeus fiuk, illetve másik két tanítvány, akiket nem nevez meg a leírás. A hozzáértők úgy sejtik, hogy Jézus tágabb tanítványi köréből jelentkeztek ezek a tanítványok.

Figyelemre méltó, hogy **Péter kezdeményezi a halászatot**, s bár az egész éjszakát a tengeren töltik, reggel még mindig üres a háló. Ahogy közeledtek a part felé, egy ismeretlen emberre lettek figyelmesek, akiről azt jelzi a leírás, hogy nem ismerték fel benne Jézust. A Mester megszólította őket és enni-valót kért tőlük. A tanítványok válasza egyenes beszédre utal, amikor azt mondják, hogy „**nincs**” enni-valójuk. Váratlan fordulat következik. Megoldást kínál Jézus, amikor arra kéri a tanítványokat, hogy vessék be újra hálójukat, de ezúttal a hajó jobb oldalán. Tudhatjuk, hogy a korabeli vélekedésben a jobb oldal a szerencsés, boldogságot, sikert jelentő helynek számított. Volt azonban egy **tapasztalati valóság**, melyet ismertek a Zebedeus fiuk, mint halászok. Tudták, hogy a hajnali órák nem igen alkalmasak a sikeres halászatra. Ennek ellenére mégis engedtek Jézus tanácsának, vagy, ha úgy tetszik, teljesítették a parancsát.

Említésre méltó fordulat következik a történetben. Nem újszerű, hanem ismétlődő eset, hogy a szeretett tanítvány, **János ismeri fel elsőként ismételten Jézust**, amit közöl tanítvány társaival. Jézus azonnali reménységet jelentett a tanítványok számára és ugyanakkor örömet is, hiszen Péter nyomban magára vette a felső ruháját és gyorsan beugrott a vízbe, hogy mielőbb eljusson a parton álló Jézushoz. A leírás alapján közel száz méterre lehetek a parttól (96-97 m). Amikor mindnyájan kiértek, csodálkozva tapasztalták, hogy Jézus már mindent előkészített az étkezéshez. Míg korábban úgy sejtettük, hogy a tanítványok segítségével történik meg a csoda, hát mégsem, hanem Jézus azt megelőzően előlépett vendéglátójukká a parázon megsült halakkal és a hozzá társított kenyérrel.

Míg fölösleges felhajtásra gondolna bárki a kifogott halakkal, melytől egy adott pillanatban roskadozott a háló, szám szerint 153 db nagy hal, Jézus a tanítványok által fogott halakból is kért, hogy megsüthesse azokat. Már is szólnom kell a **háló és a hal** szimbolikus jelentéséről, hiszen elég gyakran használjuk ma is, amikor pl. valakit valamilyen ügy érdekében **behálózunk**, illetve, ha valakit elcsábítunk szintén egy másik ügynek, akkor is említjük a **halászat** fogalmát. Magának a tevékenységnek az említése is megér külön egy részletet. Arról vélekednek ugyanis a teológusok, hogy az a tanítás, melyet átadott Jézus a tanítványainak, s mely hamarosan részévé válik a megalakuló egyháznak, előbb-utóbb meghozza a megérdemelt eredményét, hiszen egy

nap minden ember eljut Isten igaz megismerésére és szeretetére. Nem kell ezen senkinek sem elakadnia, hogy akkor mi lesz a többi világvallás követőivel, hanem inkább arra a nézetre összpontosítsunk, miszerint a keresztény egyház alaptanításában elfogadható meglátás, hogy Isten minden egyes ember Istene, illetve minden embernek esélye van arra, hogy megismerje a Jézus által bemutatott szerető Atyát.

Figyelemre méltó jelenetre kerül sor, amikor csodamód ugyan terített asztallal várja tanítványait Jézus, viszont ne feledjük el, hogy osztozik is sikerükben, amikor arra kéri őket, hogy fogott halakból adjanak neki. Ez egyfajta megerősítés is lehet a jövőre nézve, hogy bátran végezzék feladataikat, mert bőven lesz rajta majd áldás. Másfelől pedig a sikertelenség se csüggesse el őket, hiszen mindig és mindenben **számíthatnak a segítségére**. Harmadsorban a terített asztalnak közösségformáló jellege is van. Emlékezzünk csak saját úrvacsora vételeinkre, amikor külön hangsúlyt nyert, hogy akik kiállunk az úrasztalához, bárhol, bármelyik templomban, vagy istentiszteleti alkalommal, közösséget is vállalunk azokkal, akik az adott helyen Jézusra emlékeznek és példáját követik. Végül, de nem utolsó sorban Jézus cselekedetének van egy nagyon fontos üzenete a tanítványok felé. Az ugyanis, hogy a mindennapi élet gondjaival küszködő emberek közé küldi őket, akiknek valódi gondjaik, mindennapi törődéseik sokszor elvonják fontos, lelki dolgokról a figyelmet. Őket kell biztatniuk folyamatosan, hogy ugyan az életünk nem állandó siker, vagy csodákkal határos eseménydús történet, hanem **nehézséggel tarkított valóság**. Ebben kell eligazítást adniuk úgy, hogy mindig szem előtt kell tartaniuk Jézus parancsait és tanításait.

Kedves Testvéreim, szeretett Atyámfiai! Összegzőképpen a következőket említem: **Először** megjelenik előttünk annak a **személynek a lényé**, aki fontos szerepet játszik mindennapi életünkben. Kérdés, hogy bármilyen körülményben számíthatunk-e arra, hogy élen jár és magával ragad **kezdeményező szellemisége**? A **másik** tényező, hogy mennyire tapadunk le mindennapi életünk kenyérkeresése mellett, illetve mekkora részt foglal el benne a **megélhetésünk utáni szaladás**? Marad-e elegendő időnk arra, hogy lelkünkkel, életünkhöz tartozó szeretteinkkel, embertársainkkal törődjünk? Nehéz, kétségeskedő pillanatainkban milyen gyakran

jut eszünkbe, hogy **Jézus és Isten segítségét kérjük**, hogy olyan megoldást keressünk és találjuk égető problémáinkra, mely nemcsak átmenetileg, hanem végérvényesen megoldja az adott nehézséget? Van-e esélyünk arra, hogy olyan **közösségi munkában vegyünk részt**, ahol emberi lelkeket „**halászhathatunk**” a reménységgel teljes élet számára, akik nemcsak saját nyomorúságaikat sikerül hátra pakolniuk, hanem másoknak is vigasztalást nyújta-

nak? **Végül** pedig sikerül-e felvillantatnunk **az élet sikereinek lehetőségeit**, melyek kiemelték bennünket is a csüggedés örvényéből és átsegítettek számos kudarcon? Van-e elegendő merészségünk ahhoz, hogy beszéljünk Istennek áldott közösségéről, melyben mindenkinek helye van, aki úgy gondolja, hogy Istenbe helyezi végleges reménységét? Ezekhez adjon Isten számunkra lehetőséget! Ámen.

Pap Gy. László ■ LELKÉSZ

Édesanyává válni!

„Erő és méltóság árad róla, és nevetve néz a holnap elé. Szája bölcsességre nyílik, és nyelve szeretetre tánt.” Péld 31, 25-26

„Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket.” Ézs 66,13

Szerető Istenünk!

Mint a virágok, amelyek tavasszal újra és újra rügybe, majd szirmokat bontva megfürödnek tavaszi napod fényében, akárcsak a női lélek, akik magukkal hozzák a friss élet örömét, lendületét és reményét, hozzád imádkozunk. Köszönjük neked Istenünk az asszonyokat, akik fáradságot nem ismerve éjt nappallá téve fáradoznak azon, hogy otthonukat a boldogság fészkévé tegyék.

Ma minden kulcsolt kezű imádság a nőkért, édesanyákért, asszonyokért ad hálát, akik magukban hordozzák az élet kincseit. Öleld át őket féltő szeretetteddel és tedd képessé őket, hogy megérthessék a Példabeszéd könyvének szavait: „*Minden féltve őrzött dolognál jobban óvd szívedet, mert onnan indul ki az élet.*”

Szerető Istenünk! Néztél-e már édesanyát, ahogy a bölcső mellett vigyázza apró gyermekét? Néztél-e már gondterhelt asszony arcára? Néztél-e már az élet terheit és nehézségeit hordozó idős asszony szemébe? Láttad könnyeiket, amikor mindenkitől távol neked sírták el bánatukat? Láttad, ahogy a távolból hazatérő gyermekét átöleli, átkarolja? Néztél-e már nagymama szemébe, amikor a bölcs tapasztalatait szeretné megosztani ifjabb családtagjai-

val? Néztél-e már mélyen a női lélek mélyére, amikor őszintén, mindenféle álarctól és játszmatól mentesen a legjobbat akarja családjának, közösségének, egyházközségének?

Hogyha néztél, akkor láttad, hogy milyen tisztán és igazán veszik ajkukra a te nagy és szent nevedet?

Istenünk, a mai napon hát arra kérünk, hogy tekints mélyen az asszonyi szívekbe és szemekbe és segítsd őket továbbra is, hogy táplálhassák családjukat, közösségüket, azzal az önzetlen szeretettel és gondoskodással, amit csak ők tudnak oly gondosan szétosztani.

Kérünk, hallgasd meg a bennünk levő kérdéseket, kételyeket. Fordítsd felénk arcodat, hogy megláthassuk az élet apró kincseit és mindannyian kamatoztatni tudjuk a bennünk rejtőző csodát a te nagy és szent neved dicsőítésére. Ölelj magadhoz, szeress és táplálj bennünket a te végtelen szeretetteddel és gondoskodásoddal. Ámen.

Ünneplő gyülekezet, kedves Testvéreim!

Egy barátommal való beszélgetés alkalmával tavasz környékén, szóba kerültek - az időjárás hirtelen felmelegedése során - virágok is. És megkérdezte tőlem, de egyben ki is jelentette azt, hogy „*Ugye tudod, hogy májusban az összes virág az édesanyákért nyílik?*”

Pár másodpercig hallgattunk és aztán könnyes szemmel néztünk egymásra a meghatódottságtól és mindkettőnk lelki szemei előtt megjelent a saját édesanyánk, aki oly távol van tőlünk. És igen, valóban májusban az összes virág az édesanyákért nyílik: a rózsáról árad a szeretet, a tulipánról árad a gyöngédség, az orgonáról árad a törődés és még sorolhatnánk.

Anyák napja alkalmával virággal, kedveskedéssel, simogatással juttatjuk kifejezésre köszönetünket és hálánkat édesanyánknak. De ha mégsem te-

hetjük meg, mert édesanya messze van földrajzilag, akkor telefonál. Ha pedig már telefonálni sem tud neki, mert ez a legdrágább asszony elment odaára és a jó Isten átvette őt egyik kezéből a másikra és az örökéletben van, akkor csendben, befele forduló könnyekkel mond egy imát, mindazért a jóért, amit élete során érte tett.

Az édesanya szó, főhajtásra, köszönetre és emlékezésre készítt. Az első arc, amelyet induló életünkben látunk, az első arc, amely mosolyra derít, az első ölelés, amely szívünket melegíti, az első csók, amely az örökké tartó szeretet lelkét hordozza: mindez ő, az édesanya, az anya. Mindenki számára a legtökéletesebb, a legbölcsebb, a legszebb a saját édesanyja, aki példát adóan fáradhatatlanul munkálkodott, aki sóhajait imádságba foglalta, könnyeit párnája itta fel és úgy sugározta szeretetét, hogy abból az egész családnak jutott. Mert a nő lélek az, aki a családi meleg fészket, a hangulatot megteremti és ő az, aki tárt karokkal hazavárja a távolról érkező gyermekét.

Olvastam egyszer egy munkalehetőségről a következő feltételekkel.

Sokan elmentek meghallgatásra, interjúra. A bizottság rögtön az elején elmondta, hogy ez az állás nem csak egy munka, hanem talán a legfontosabb munka. A felelősség és az elvárások nagyon - nagyon. Például: a munkaidő alatt végig állni kell, folyamatosan talpon, sokat kell hajolni, elég kényelmetlen, sőt a munkaidő is hosszú, heti 135 óra.

Mondani sem kell, a jelentkezők kissé túlzásnak tartották a felsoroltakat, sőt megkérdőjelezték azt is, hogy egyáltalán legális ez az állás.

Folytatta tovább a főnök az elvárások sorát: Ebédelni, csak akkor van lehetőség, amikor a munkatárs befejezte az ő ebédjét. Igazából gyógyszerészeti, pedagógusi diploma is jól jön az állásra jelentkezőknek, hiszen egyszerre több mindennel kell foglalkoznia.

Kevés a szabadság karácsonykor, újévkor, munkaszüneti napokon, sőt igazából ilyenkor van a legtöbb munka.

Rendben van! – válaszolták a jelentkezők nagy része, de mégis mikor van idő pihenésre, netalán alváásra? – kérdezték

Óh, hát arra nincs idő! – válaszolta.

Az elvégzett munkáért nem jár pénzbeli fizetség.

Ez kegyetlenség, embertelenség, kész örület, hogy ilyen állást meghirdettek, ki csinálná ezt, ráadásul ingyen.

Jött, a válasz: És ha azt mondom, hogy jelenleg is van, aki ebben a pozícióban dolgozik?

De mégis kik? - kérdezték elképedve és kérdezhettük mi is mindezt.

Az édesanyák!

Néma csönd, nevetés, sírás, hálakönnyek és köszönő szavak hangzottak el egyszerre. Igen, hiszen mindig ott vannak a nap 24 órájában, éjjel, nappal, betegségben és egészségben. Örömben és bánatban. A siker és a kudarc pillanatában.

Ez a történet magáért beszél. Akik megélik ennek az „állásnak” minden percét, tudhatják, hogy a kisgyermekes édesanyák életét néhány évig ez a program képezi, teletűzdelve sok-sok csodával, örömmel, hálakönnnyel és visszafordíthatatlan pillanattal. Tudjuk, hogy gyermekeinkkel csak egyszer élhetők át a legfontosabb mérföldkövek, amelyek a szülő életében is épp oly fontossággal bírnak, mint a gyermekében.

Kedves Testvéreim! A Bibliában is számos pozitív női példával szembesülünk, olyan asszonyokkal, akik vezető szerepet töltöttek be közösségük élén, olyan nőkkel, akik a családi fészek melegét teremtették meg, és olyan édesanyákkal, akik gyermekük és családjuk teremtették meg és adták át a biztonságérzetet.

Az első bibliai idézet, amit jelen alkalomra választottam a Példabeszédek könyvéből van. Ez a könyv bölcs mondásokat tartalmazó bibliai könyv. Ennek a bibliai fejezetnek, amiből a textust felolvastam – **egyik érdekessége** az, hogy mindenik sora a héber abc egy-egy betűjével kezdődik, az aleftől a tauig, összesen 22 karaktert tartalmaz, de csak mássalhangzókból áll. A **másik érdekessége** az, hogy a költemény a férfiak szemszögéből nézve, olyan korban ábrázolja, amikor a nő identitását nagymértékben a családban betöltött szerepe határozta meg.

Az ókori Izraelben a nők a papi szolgálatokon kívül részt vállaltak sok mindenben. Megvolt a szabadságuk kereskedni, kétkezi munkát végezni és a templomi istentiszteletekről sem voltak kizárva. Hangszeren játszottak a szentélyben, imádkoztak és vallási felvonulásban énekeltek és táncoltak. Jelen voltak, amikor Józsué felolvasta a Tórárt Izrael fiainak. Többen vezetők voltak Izraelben: Mózes nővére: **Mirjám** vezette az asszonyokat Isten dicséretében, **Debóra** bíró és prófétanő volt, de a Biblia kiemeli, hogy ugyanakkor feleség és anya is volt.

Aztán tovább olvasva Mózes könyvét, azzal szembesülünk, hogy Isten arra kéri Ábrahámot, hogy hallgasson feleségére, **Sárára**. Láthatjuk, hogy megannyi pozitív példával találkozhatunk Bibliában, pontosabban az Ószövetségben.

A második bibliai alap gondolatot Ézsaiás prófétától olvastam fel „*Ahogy az anya vigasztalja a fiát, úgy vigasztallak én titeket.*” Ézs 66, 13 – Isten anyai tulajdonságaira hívja fel a figyelmet.

Életünk legfontosabb kérdései közé tartozik az, hogy kicsoda Isten. Mivel Jézus Atyának hívta Őt, ezért férfiként képzeljük el, szinte látjuk Őt a trónján, bár tudjuk, hogy nem kiábrázolható. Hallunk a teremtő Istenről, aki szent és nem tűri a bűnt, de aki megbocsátja vétkeinket. Keveset vagy egyáltalán nem gondolunk viszont arra, hogy Isten nem férfi és nem nő, hanem Benne teljes egységben vannak az atyai és az anyai tulajdonságok. Amennyire férfias, annyira nőies és gyengéd is. Amennyire mennyei Atyánk, annyira mennyei Anyánk is. Ha gyermekeinket arra akarjuk tanítani, hogy Isten milyen, akkor személyes példaadásunkkal ezt a szerető, mennyei szülőt kell képviselnünk a számára.

„Emlékszel? Amikor kisgyermek voltál, elestél és lehorzoltad a térded, édesanyád magához ölelt, letörölte könnyeidet és azt mondta: Ne sírj, ugye már nem is fáj? Te hozzábújtál, és már tényleg nem is fáj az annyira. Vagy amikor bántottak, odaszaladtál édesanyádhoz, és ő így szólt: Én nagyon szeretlek téged. Emlékszel, hányszor vigasztalt meg, amikor beteg voltál, amikor nem sikerült valami és csalódtál? Aztán felnőttről, felnőttről, kezdedbe vették az életed, és elkezdted a magad útját járni. Sokszor elestél, sok-

szor csalódtál és ilyenkor újra a védő karokra, a vigasztaló szavakra, az anyai szeretetre vágytál. De már felnőtt vagy, nem futhatsz anyához, és talán már csak emlék az édesanyai kéz. Az emberi kezeknek megvannak a maguk korlátai, nincsenek mindig velünk, nem lehetnek örökké velünk.”

De van egy kéz, ISTEN keze, amelyik mindig fölöttünk van, átölel, vigasztal, ha kell, letörli a könnyeket, erőd ad, mint egy szerető anyai kéz. Ha Isten így lehajol hozzánk, hogy mint egy édesanya vigasztaljon minket, akkor jósága semmivel sem mérhető össze.

Ilyenkor tavasszal, amikor az élet visszatér a fákba, a földre, s talán az emberekbe is, s amikor a vándormadarak elfoglalták a régi fészket, s amikor virágot szül a zsongás a fák ágai között vándorló álmoknak – hagyományainkhoz híven mi is megállunk ilyenkor tavasszal az élet előtt, az édesanyák előtt. Anyánk arcát belerajzoljuk ebbe a megújuló világba, hogy szebb legyen. Vagy fogjuk kézen emlékét és induljunk el a mai napon, hogy felkeressük őt. Ha a fizikai távolságok választanak el, akkor lélekben látogassuk meg, hogy nagy-nagy szeretetünkkel, amit tőle kaptunk – viszonzni tudjuk és ünnepeljünk. Azokat az édesanyákat, akik elköltöztek az örökélet honába, őket az emlékezésünk szárnyalásán keressük fel. Adja a gondviselő Isten, hogy minden édesanya képe sokáig élhessen bennünk, és sokáig élthessük magunkban azt a jóságot, gondoskodást, amit tőle láttunk/látunk és megtapasztaltunk/megtapasztalunk. Ámen.

Bakó-Nagy Zsuzsanna ■ LELKÉSZ

Öntudat és Éntudat Pünkösdi Fényben

„Amikor ezt hallották, mintha szíven találták volna őket, és ezt kérdezték Pétertől és a többi apostoltól: Mit tegyünk, testvéreim, férfiak? Péter így válaszolt: Térjete meg, és keresztelkedjete meg mindnyájan Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát.” (Ap Csel 2, 37-38)

Ünneplő gyülekezet, keresztény testvéreim!

Pünkösdi lelkesültségünk évezredes múltjára tekintünk vissza ünnepünk alkalmából. Ez a tüzet tápláló kalória és oxigén, mely égésével élővé teszi egyházunkat. Mai beszédemben szeretném megvilágítani, hogy miért annyira fontos a pünkösdi fáklagyújtás a lelkünkben? Ahogy tápláljuk a lelkünk tüzet, olyan a hitünk, ezt gyakran tapasztaljuk. Most az ünnepre való készülődésben megvizsgáljuk a hitünket, mint a szolgálatvégző a fáklját, van-e elegendő szövetségünk, éghető anyagunk, van-e elég levegő, hogy lángra lobbanjon? Ezért is gyűltünk ma össze, hogy megerősödjünk, lelki tüzünket tápláljuk.

A textusunkban már kérdeznek azok, akik fogékonyak voltak az evangélium tanítására. Anyanyelvükön megértették az idők sürgetését, az üdvösség felé fordulás számukra a cselekvés kérdését veti fel. Meg is kérdezik az apostolokat. Azóta is hányszor hangzott már el a világon a kérdés: Mit tegyünk? Merre forduljunk, hol találjuk a szenvedés enyhülését, a betegségből való gyógyulást, magát a boldogságot, az üdvösséget? Szemléletes a tudósításban a feszültség felépítése, a jobbra vágyó ember Isten felé fordulása, a cselekvésre felbontása az apostolokhoz való csatlakozásnak. Térjete meg és higgyetek az evangéliumban hangzik a válasz. Ezt a választ ismételtjük minden Pünkösöd és más ünnepek alkalmával. Vajon mekkora lesz a lángja az ideai fáklyagyújtásunknak, hitünk izzásának?

Ez a pár mondat az ember lelki útját foglalja össze. A mi utunk is, ha Jézus tanítványai akarunk lenni.

A bibliai tudósítás szerint a tanítványok Áldozócsütörtökön összegyűlve öntudatra ébredtek, mely arra indította őket, hogy nyilvánosan megvallják Jeruzsálem piacterén Pünkösdkor a Jézustól megismert evangéliumot és elköteleződésüket Jézus tanítása mellett. Ezelőtt pedig folyamatosan a gyarlóságokról, a megbízhatatlanságokról, a kishitűségükről esett szó. Ők voltak a Mester által kiválasztottak, mégis a döntő pillanatokban híjával találtattak addig, amíg át nem itatta őket a Szentlélek és lángra nem gyúlt bennük.

Mielőtt Jézus elhívta őket, egyszerű életet éltek, tudták magukról, hogy kik és hova tartoznak. Ma úgy fogalmoznánk az éntudatuk megvolt, tudták, mely család, nemzetség tagjai, mi a foglalkozásuk, hogyan élnek. Az éntudat kialakulása a mai lélektani értelemben is nagyon hasonló ehhez: ha meglátja valaki magát egy tükörben és felismeri, hogy saját magát látja, tudja, hogy ő kicsoda egy adott hierarchiában. Például Péter eredeti nevén Simon, Jónás fia, András testvére kafarnaumi halász, nő ember volt. Jézus adta neki az arámi Kéfás (görögül Petrosz) Szikla nevet. Ebből a pünkösdi történetből is kiviláglik, hogy vezetője az apostoloknak és az ősegyháznak. Szívügye, hogy az evangéliumot megismertesse az emberekkel. A Szentlélek kiára-

dása az apostolokra egy más minőséget hozott létre az addig gyarló és félelemben élő emberek lelkében. Így lett bátor próféta és szónok pünkösdkor maga Péter is. Már nem csak éntudattal, hanem Öntudattal bír. Elhivatva van hirdetni az Evangéliumot, az Örömuzenetet.

Túrmezei Erzsébet Pünkösöd után című versében így fogalmazza meg:

Pünkösöd előtt – sóvárgás titkos mélye.
Pünkösöd előtt – ígéretek zenéje.
Pünkösöd előtt – esedezés, esengés.
Pünkösöd előtt – halk hajnali derengés.
Pünkösöd előtt – szent vágyak mozdulása.
Pünkösöd előtt – koldusszív tárulása.
Csendesen várni – várni, hinni, kérni!
Aztán – boldog pünkösöd utánba érni!
S pünkösöd után – szent égi erőt-vetten,
pünkösöd után – Lélekkel telítetten,
pünkösöd után – bátor tanuvá lenni,
pünkösöd után – szolgálni, égni, tenni,
pünkösöd után – régít kárnak ítélni,
Krisztusnak élni és másoknak élni,
minden mennyei kincset elfogadni,
és pünkösöd után – adni, adni, adni!

Ezen a csodálatos, lélekkel teli ünnepen fogadjuk szívünkbe az apostoli tanítást! Simon már bejárta az utat és Péterre, a kősziklává nemesedett. Az apostolok is bejárták az utat, Áldozócsütörtökön öntudatra ébredtek így hozva el számunkra a tanítást az evangéliumról Pünkösöd ünnepén. A szentlélek kiáradása után az éntudatos, egyszerű emberek öntudattal rendelkező, cselekedni és szolgálni bíró apostolokká nemesedtek. Itt húzódik számomra a lelki érés választóvonalára az emberi szempontokat az Istenországát szolgáló, öntudatra ébredt keresztény emberré válásban. Bízom benne, hogy életünk pünkösöd után a lélekkel telítve megváltozik és bennünket is szíven talál az üzenet, együtt kérdezzük a jeruzsálemi emberekkel Mit tegyünk? Kérem a Mindenható Istent, adjon erőt és bátorságot megfogadni az apostolok prédikációjában az útmutatást: Térjete meg! Ámen.

Bartha Mária Zsuzsanna ■ LELKÉSZ

Dr. Szent-Iványi Ilona kibúcsúzásakor

▪ Ézs 58,12

Kedves Testvéreim!

Ma különleges alkalomra gyűltünk össze, egy olyan lelkésztől búcsúzunk, aki hosszú évekig szolgálta egyházi és gyülekezeti közösségünket és ma nyugalomba vonul. Hálánkat és köszönetünket kifejezni gyűltünk ma egybe és ennek nagyságát jelzi, a megtelt és gyönyörűen feldíszített templom. Ez a nap csodálatos alkalom arra, hogy hálával és szeretettel gondoljunk vissza az évekre, melyeket együtt töltöttünk és megköszönjük lelkészünk szolgálatát.

Vasárnapról-vasárnapra, hétköznapról-ünnepre ébredve szólt az igehirdetés, az evangélium örömmüzenete a szószékről, a templom piacáról, melynek néha én is hallgatója voltam és mikor e szolgálathoz készültem én is úgy jártam, mint a történetbeli asszonyok, akik a jeles lelkéssel találkozáskor a meghatottságtól egy pillanatra nem tudtak megszólalni. Az anekdota szerint a lelképásztor egy alkalommal a tengerparton sétált, midőn prédikációit rendszeresen hallgató híveivel találkozott. Asszonyokkal, akik ruhákat mostak és szárítottak a tengerparton. A hívek a találkozás örömeiben dicsérni kezdték az elhangzott beszédeket, mire a lelkész visszakérdez: *és melyik tetszett leginkább?* Kiderül: egyikre sem emlékeztek pontosan... De mielőtt csalódnánk, az egyik jelenlévő azt mondja: *Lehet, hogy nem emlékszünk pontosan a prédikációidra, de azok olyanok, mint a vízcseppek...* – és a napsütésben és szélben megszáradt és megtisztult ruhára mutatott –, *nyoma sincs már bennük a víznek, de a ruhák fehérek és tiszták lettek, ahogy a mi lelkünk is!*

Kedves Testvéreim! Amikor felidéztem magamban ezt a történetet, arra gondoltam, hogy mindnyájunk szívében-lelkében van valami, ami megérintett bennünket Ilona szolgálataiban, egy szó, egy gondolat-töredék, egy rövid mondat, amit szívesen megosztanánk Ilonával, ezért kérek mindnyájukat, hogy az istentisztelet után írjátok le a

padon található jegyzetpapírra és dobjátok be az úrasztalán található üvegedénybe, hogy maradó emlék-visszajelzésként szolgáljon szeretett lelkészünknek. Köszönöm!

Kedves Testvéreim! A mai ünnep egy olyan alkalom, amely magában hordozza az elmúlt idő számvetését, a jelen örömét, valamint a folytatás, vagyis a jövő reményességét. Az Ézsaiás könyvből választott alapige *„Fölepítik fiaid az ősi romokat, falat emelsz a régiek által lerakott alapokra, a rések befalazójának neveznek, aki romokat tesz újra lakhatóvá.”* – mély jelentéssel bír, amikor lelkészünk élete és munkája előtt tisztelgünk.

Dr. Szent-Iványi Ilona unitárius lelkész Vácon született, de mindig büszkén vallotta, hogy mindkét ágon erdélyi, unitárius vallású tisztviselőcsaládból származik. Az általános iskolát Kecskeméten végezte, Balatonfüreden érettségizett. Teológia tanulmányait a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetemen végezte, unitárius lelkészi oklevelet, az oxfordi Manchester College-ban szerzett, továbbá teológiai tanulmányokat folytatott a Chicago-i Meadville Lombard Teológiai Intézetben. 1980. október 1-én, dr. Ferencz József és dr. Kovács Lajos püspökök szentelték lelkésszé a Nagy Ignác utcai unitárius templomban.

1980–1992 között szerteágazó egyházi tevékenységet végez: hitoktató és ifjúsági lelkész, egyházi folyóirat szerkesztő, püspöki titkár. 1992-től 1998-ig a budapesti Nagy Ignác utcai gyülekezet lelkésze, közben 1994-től az akkor önálló Magyarországi Unitárius Egyház főjegyzője, püspök helyettese, 2001-ig. 2001–2005 között az 1900-ban alapított IARF-nek, a Vallásszabadság Nemzetközi Egyesületének európai titkára. 2006–2011 között tovább folytatja tanulmányait az Evangélikus Hittudományi Egyetem nappali szakos PhD hallgatójaként, 2011-ben sikeresen doktorál a vallásközi párbeszéd témakörben. 2011. október 15-től, kezdetben, mint helyettesítő lelkész, majd 2012. július 1-től, mint megválasztott gyülekezeti lelkész folytatja munkáját a Pestszentlőrinci Unitárius Egyházközség lelkészeként, most ebből a szolgálatból búcsúztatjuk, az aktív, pestszentlőrinci gyülekezeti munka holnap véget ér!

Alapigénkben Ézsaiás próféta szavai az újjáépítésről, a helyreállításról és a megújulásról szólnak, és ez az üzenet rendkívül fontos mind a személyes, mind az egyházi közösség életében, az üzenet több-

rétegű jelentést hordoz, amely mélyen szimbolikus és spirituális üzenetet közvetít számunkra. Az Ézsaiás által említett „ősi romok” újjáépítése az igazi böjtlésről szóló kontextusból van kiemelve. Az igazi böjt azonban nem csak önmegtartóztatás, hanem önvizsgálat és számvetés is, amely során átértékeljük életünket és munkánkat Isten szolgálatában.

Lelkészsünk nyugdíjba vonulása is egy ilyen számvetés, egy lehetőség arra, hogy visszatekintsünk a múltba és összegyűjtsük mindazt, amit munkája során elért. Az ő tevékenysége, áldozatos szolgálata, hite építőkövei voltak gyülekezetünk életének, amelyek munkája nyomán élővé váltak a közösségünk számára. Képletesen szólva „ősi romok” újjáépítése, a falak emelése a régiek által lerakott alapokra, a hagyományok, az értékek és az örökség megőrzését jelentik. Mert az általuk lerakott alapokra építve tudjuk csak igazán megszilárdítani közösségünket és hitünket. Ez egy folytonos munka, ahol minden generáció hozzáteszi a maga részét az építkezéshez.

Az épülő ház szimbóluma különösen találó ebben az esetben, hiszen lelkészsünk életében és szolgálatában nemcsak fizikálisan újult meg a templom épülete, hanem lelki értelemben is építkezés zajlott. Ő az, aki betöltötte a rést, helyreállította az ösvényeket, nemcsak a téglák és a habarcs, hanem az imádság és szeretet által is. Az épület kövei nem csupán anyagi értelemben vett kövek, hanem mindazon emberi lelkek, akiket a kibúcsúzó lelkész munkája megérintett, inspirált és vezetett Isten országa építésének útján. Az ő szolgálata révén váltak ezek a kövek élővé, a közösségünk részeivé, amelyek továbbra is fenntartják és megerősítik a hitet és a szeretetet gyülekezetünkben, ő valóban „a rések befalazója volt”, aki helyreállította a hit és szeretet útjait, és biztosította, hogy gyülekezetünk egy élő, lüktető közösség maradjon. Lelkészsünk munkájának gyümölcse mi vagyunk testvéreim: az a közösség, amelyet épített és formált. A kövek csak akkor válnak élővé, ha a hit és a szeretet lakják az épületet, mert a lelkészi munka legfontosabb ismerve a szeretet és a megbocsátás. Mert csak ezek által lehet helyreállítani a kapcsolatokban keletkezett réseket, és így lehet újra lakhatóvá, élhetővé

tenni közösségünket. A rések, amelyek egyházi közösségünkben, szívünkben, életünkben kialakulnak, mind olyan területek, amelyeket helyre kell állítanunk. Elmondhatjuk, hogy lelkészsünk szolgálata során sok ilyen rést befalazott: jó pásztorként vezetett, szeretetével, gondoskodásával számtalan sebet begyógyított és békességet hozott a megszottság helyére.

Kedves Testvéreim! A romok újbóli lakhatóvá tétele az újjászületésről szól: Mindnyájunk életében és egyházi közösségünkben is előfordulhatnak nehézségek, válságok, de Isten gondviselése és szeretete által mindig van lehetőség a lelki és szellemi értelemben vett megújulásra.

Lelkészsünk munkája nyomán, így váltak/vállnak az élettelen kövek, élő kövekké a lelki összetartozásban. A kövek, amelyek a templomot építik, szimbolizálják a gyülekezet tagjait. Együtt alkotják a lelki házat, ahol Isten jelenléte megnyilvánul. Az élő kövek nem csak építőelemek, hanem élő, lélegző részei Isten országának, mert az összetartozás és közösség szellemi köteléke erősebb, mint bármilyen fizikai struktúra.

A lelkész csak akkor végezhet jó munkát, ha hitteles ember, ha bizalmat sugároz, ugyanakkor a legjobb akarata és áldozatos munkája ellenére sem tud jelentős eredményt felmutatni, a gondnok, a presbitérium és a gyülekezet segítsége és odaadása nélkül. Az eredmény igazolja, hogy a pestszentlőrinci unitárius közösség egy összeszokott, jól működő közösség, akik közös akarattal, egymás iránti odafigyeléssel, szeretetben építik gyülekezetüket.

Ezzel a hálával a szívünkben nézünk a jövőbe, hiszen a múlt alapján határozzuk meg a jövő irányát. Köszönjük neked kedves lelkésztestvérem, hogy életünket gazdagítottad, hitünket erősítetted és vezetted gyülekezeted közösségét. Az általad épített falak erősek, az általad befalazott rések stabilak, és az általad újra lakhatóvá tett épületben most élet pezseg. Ígérjük, hogy tovább visszük az általad megkezdett munkát és imádkozunk, hogy Isten továbbra is vezessen téged és áldjon meg téged, hogy mindannyian, mint élő kövek, tovább építsük Isten országát földi életünkben. Ámen.

Kriza János ■ VIKÁRIUS

Kibúcsúzó beszéd

„Az Úr pedig a Lélek, és ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság. 2Kor 3,17

Ünneplő Gyülekezet! Szeretett Atyámfiai!

Köszönöm, hogy ilyen sokan jöttetek ma el, ilyen sokan ünnepelnek és búcsúznak.

Amikor Szász Adrienn megkérdezte, hogy melyik a kedvenc bibliai textusom, akkor az elhangzott verssor jutott eszembe, habár sok Igéhez és történethez kötődöm.

Pál a fenti Igében összekapcsolja Isten lelkét a szabadsággal.

A korinthusi gyülekezet - akikhez Pál szól - egy sokszínű közösség volt. **Korinthus** az egyik legjelentősebb ókori görög város. Jelentőségét helyzetének köszönhette: összekötő kapocs volt kikötői révén a K és NY árukereskedelme között. Feltehetőleg nem-zsidók alkották a gyülekezet nagyobb részét. Sokféleképpen gondolkoztak a szolgálatról és a keresztény életéről.

Pál tanítani akarja ezt a gyülekezetet és azt üzeni nekik, hogy Isten Lelke teszi lehetővé, hogy helyesen lássák és értelmezzék a keresztény szabadságot.

Mit jelent az, hogy Isten Lelke jelen van életünkben?

Azt, hogy megszabadulunk a félelmektől, aggodalmaktól, kényszer cselekvésektől, és rábízunk magunkat Isten jóra vezérlő erejére.

Isten a Jézus útján járó hívó embert fel akarja szabadítani a szeretetre, a megértésre, a befogadásra.

Igen, Jézus egyértelműen beszél, és arról beszél, hogy a szeretet az, amiben nincs kompromisszum. A szeretet az, amit nem lehet, és nem szabad korlátok közé szorítani. Mert a szeretet halálát jelenti, ha végesnek, ha behatárolhatóknak, ha kategorizálhatóknak gondoljuk, és éljük meg.

A keresztény szabadság, a világ minden kényszerétől és megítélésétől való saját belső szabadságot jelenti. A keresztények úgy értelmezik az életüket, mint Isten ajándékát. Ennek értelme van, hiszen Isten értelmet ad az életünknek, amely történéseivel betagozódik Isten emberek által megvalósuló történetébe, melynek mi is részesei vagyunk. Isten így

szól: „Ne félj. Itt vagyok veled, és most hozd ki a legjobbat az életedből.” Ez helyezi életemet Isten horizontjába. Nem kell állandóan igazolnom magamat, másokkal kiszúrnom, másokon felülkerekednem. Nem kell félnem, ha valami félresikerül, ha magányosnak érzem magam, ha felteszem a kérdést, hogy mi végre vagyok a világon. Isten igent mond rám – ennek belátása nagy belső függetlenséget és nyugodtságot ad. Aki így tud élni, valóban szabad ember. Aki magát legbelül mások ítéletétől, kordivaktól, rövidtávú érdekektől, sikerektől szabadnak érzi, annak van bátorsága az élethez, kedve a jövő formálásához, s képes örömet lelteni az életben.

A szabadság keresztény értelemben a szeretet-
hez, a felebarát iránti szeretet-
hez kötődik.

Édesapám és Édesanyám is erdélyi unitárius családból származtak, a magyarkúti egyházi üdülőben ismerkedtek meg 1955-ben, majd a Nagy Ignác utcai templomban kötöttek házasságot. Annak ellenére, hogy a 60-as években, amikor kisgyermekek voltunk testvéremmel, nem volt úgymond divat templomba járni, szórványban éltünk, előbb Kecskeméten, majd a Balaton felvidéken laktunk, de eljártunk az unitárius szórvány istentiszteletekre, és amikor Budapesten voltunk, akkor mindig elmentünk a belvárosi templomba. A gyermekkori nyarak során Erdélybe utaztunk, ott is felkerestük az unitárius templomot.

Szüleim fiatalon meghaltak, édesapám már nem élte meg a lelkésszé szentelésemet.

1980. október 1-én, az akkor önálló Magyarországi Unitárius Egyház Zsinatán szenteltek lelkésszé, dr. Ferencz József és dr. Kovács Lajos püspökök szolgálatával.

Az akkor elmondott beszédem megjelent az Unitárius Élet 1980. évi 6. számában, *Itt áll szolgáló Uram* címmel.

Ebből a beszédből idéznék pár sort, hogy önmagam számára is egyértelmű legyen, hogy mi változott az elmúlt 44 esztendőben, amióta lelkésszé szolgáltam, és mi az, amit ugyanúgy gondolok ma is.

„Jézus követése Istentől nyert szabad akaratunkra bízott, de ez az elhatározás nem tetszőleges választás önkényes eredménye. Jézus követése az emberi személyiség teljes elhatározottságát és minden értékét megkívánja.

Jézus az igazsághoz vezető út az életben, de a hozzá vezető ösvény fárasztó, buktatókkal teli, ezért sokszor olyanok vagyunk, mint a szomszéd ember, aki tiszta forrás után kutat, s a hozzá vezető benőtt

ösvény mellett bedőlt pincére talál, s szomját a hordók mélyén pálló borral oltja. Lehet, hogy csak pár lépés a tiszta forrás, de megeléje még kockázattal jár. Iszik, és szomjas marad.

Küldetésem a tiszta forráshoz vezető ösvényen útmutatóként mindig ott fog állni az arra rászorulóknak.

Hirdetem a szabad akaratot, mely vállalt hivatásomon elindított, a felnőtt ember felelősségére megtanított, és az unitárius hit minden szolgájának azt a felelősséggel járó méltóságot adta, hogy az Újszövetségben elnyert emberi méltóságra támaszkodva lehessen egyenlő partner, állhatatos szövetséges az isteni mű evilági kiteljesedésében.”

Amit a hivatásról 23 évesen gondoltam, az ma is igaz, legfeljebb árnyaltabb valamivel.

Nem vállalkozom a 44 esztendősi lelkészi szolgálat összegzésére, csupán pár eseményt szeretnék kiemelni.

Az az út, amelyen a Jézust követők járnak, bizony nem sima, hanem göröngyös, tele van nehézséggel. Ezt az én életem is jól példázza. Voltak nagyon nehéz időszakok, mind a magán életemben, mind egyházi szolgálatomban.

De, akiket Isten Lelke vezérel, azok, kapnak erőt ahhoz, hogy átvészeljék a nehéz időket, és megerősödve álljanak újra talpra.

És természetesen nagyon sok boldog időszak volt lelkészi szolgálatomban és magán életemben, a gyermekeim, unokáim, barátaim révén.

Nem szeretnék statisztikai összegzést adni arról, hogy ez alatt az idő alatt hány egyházi szertartást végeztem palástosan. Több ezret minden esetre: istentiszteletek, keresztelesek, esketések, konfirmációk, és a temetések. Ma sokan vagytok itt, akiknek családjában szolgáltam. Minden igyekezettel azon voltam, hogy empátiával, együttérzéssel, legjobb tudásommal viseltessek a hozzám fordulókhöz.

Legtöbbet a 3 budapesti templomban szolgáltam, de vidéken, országosan mindenhol végeztem szolgálatot. És Erdélyben is 1990 után, Kolozsvártól Nyárádgálfalváig, Torockótól Székelyudvarhelyig sok gyülekezetben.

Oxfordi tanulmányaim során, sorra jártam az angliai unitárius gyülekezeteket, és sok helyen prédikáltam, később az Egyesült Államokban is.

1988 után kaptunk útlevelet Nyugatra és már nem kellett vízum Ausztriába, Szépfalusi István bécsi evangélikus lelkész hívására, évekig gondoltam az ausztriai unitáriusokat, rendszeresen tartottam

istentiszteletet Bécsben és Grazban, keresztem, konfirmáltam. Németországban és Hollandiában is sok szolgálatot végeztem.

Az Evangélikus Hittudományi egyetemen szereztem mesteri fokozatú diplomát. Fial lelkesként akkori püspökömmel rendszeresen részt vettünk az Ökumenikus Tanács rendezvényein. Sok evangélikus lelkész a jó barátom, de vannak köztük reformátusok és más vallásúak is. Az ökumenikus nyitottság mindig is fontos volt számomra. Ugyanakkor számtalan alkalommal kellett megvédjem az unitárius hitet, annak keresztény voltát, ez a harc megedzett, de már régen rájöttem arra, hogy a mai világban semmi értelme a hitvitáknak, és az ebből fakadó kirekesztésnek.

A jézusi titok már most is megvalósítható! Jézusban megszűnik a megosztottság, leomlanak a falak emberek között, és a hit dolgainak szempontjából lényegét vesztik a különbségek. Igen, mindenki számára megélhető az ígélet, ami azt jelenti: mindenki örökös.

2001-től az IARF európai koordinátoraként összefogtam az európai unitáriusokat, 2002-ben egy nagy világvallás kongresszus fő szervezője voltam, itt Budapesten. Színes 5 esztendő volt, amely rámutatott a megváltozott európai vallási helyzetre, és innentől kezdve a vallásközi párbeszéd tanulmányozása, szervezése is fontos része lett életemnek és tudományos munkámnak.

Hisz 2006-tól lettem nappali tagozatos doktori iskola hallgató, majd 2011-ben védtem meg sikeresen PhD dolgozatomat a keresztény - iszlám vallásközi párbeszéd témakörben az Evangélikus Hittudományi Egyetemen.

Ezek alatt az évek alatt is szoros kapcsolatban voltam egyházzal, rendszeresen végeztem istentiszteleti szolgálatokat.

2011-ben már egy nagyon nehéz helyzet alakult ki itt ebben a gyülekezetben, lelkész híján, kezdett szétszéledni a nyáj, s egyre több személyes probléma jelentkezett. Ekkor kerestek meg mind az egyházvezetés, mind az akkori gyülekezeti gondnok részéről, hogy nagyon örülnének, ha elvállalnám a lőrinci lelkészi állást.

Nem könnyen mondtam igent, pedig akkor még nem is tudtam, hogy mi vár rám...

Az elmúlt közel 13 évben a sok-sok nehézség ellenére, egy nagyszerű presbitérium és gyülekezet fogott össze, és együtt szép eredményeket, lelki sikereket értünk el.

Sorra jöttek az akadályok, mi imádkoztunk és összefogtunk, és Isten Lelke velünk volt és átsegített a nehézségeken, utat mutatott a problémák megoldása felé.

Az Istennel közösségbe került ember egyszerre csak észreveszi a másik embert. Isten világosságában meglátja a másik gondját, baját, szükségét, bánatát, testi-lelki nyomorúságát. És ez arra indítja őt, hogy imádkozzon, beszéljen vele, vigasztalja, segítsen, tegyen érte. Aki Isten világosságában él, aki Jézus világosságát hordja magában, az befogadó, nyitott, segítőkész, türelmes, irgalmas és mindenek felett szeretetet és békességet sugároz magából!

Öröm volt itt szolgálni, mára Pestszentlőrinc a békesség, a megértés, a türelem és a befogadás közössége.

És ezt köszönöm ma mindenkinek, aki segített, hogy ez így legyen.

Az utam során biztos, hogy követtem el hibákat, mint mi mindannyian, de mindig hittel, és szeretettel szolgáltam, és hitelesen képviseltem a lelkesi hivatást és egyházamat.

És személyesen köszönöm, hogy lelkesi hivatásom utolsó befejező része egy siker történet magam számára is. Nyugodt lélekkel adom tovább a

szolgálati helyem, mert úgy érzem, hogy megcselekedtem, amit tőlem az Úr elvárt.

A gyülekezetnek további hitet, erőt és kitartást kívánok a lelkészválasztáshoz, és a parókia építéshez.

Templomok vagyunk, mert Isten nem itt és nem ott van, hanem ti közöttetek, bennetek van! Nemcsak te vagy templom, hanem másokkal is így kell szembesülnöd: öreggel, beteggel, szülővel. Keress minden emberben az Isten templomát! „A másik ember valamiképpen mindig tükör számomra: általa látszik igazán, ki vagyok én. A másság: az ajándék. Ablak, melyen át magamra láthatok” (Visky András). A Szentlelket birtokolni nem lehet, de otthont, lakozást adni számára igen.

A szószékről is hálásan és meghatódva köszönöm az egész gyülekezetnek azt a sok szeretetet, tiszteletet, amit kaptam az elmúlt években. És külön köszönöm Adriennek, Ferinek, a presbitériumnak, és a híveknek, akik hetek óta sok-sok áldozatos önkéntes, szeretettel teli munkával készültek erre az ünnepre.

„Uram szeretem a Te házában való lakozást, a Te dicsőséged hajlékának helyét.”

Ámen.

Dr. Szent-Iványi Ilona ■ LELKÉSZ

ÍRÁSOK EGYHÁZTAGOK TOLLÁBÓL

Feltámadás

Jézus, te aki ember mivoltodban szenvedted meg a kereszthalált, biztos tudtad mikor fog az eljönni, hiszen agg, idős emberként hogy vihetnéd fel a Golgotára a rád szabott hit-keresztet, talán már a lelegején elbuktál volna a göröngyös úton, s így fel sem érhetnél oda, ahol kínhalál várt rád, s kiszenvedtél, bár sokan felsegítettek, ajánlkoztak a cipelésre, egyikük sem tudta, hogy a keresztet nem válladon, hanem lelkedben kell felhurcolnod, oda, ahonnan nincs visszaút, s a nép, aki már sok ilyet látott,

tülekedve nézte végig a megszokott kereszt-halált, s elfogadta, hogy a törvény ezúttal is végrehajtott, amit a hatalom kiszabott, azt úgy kell most elfogadni, senki sem merte kétségbe vonni annak jogosságát, csak a vádlóid érezték, hogy hamis vádjuk kiderül majd, elítéltettek egy igaz embert, aztán bekövetkeztetett, s a halotti csönd oly hangos lett, elkárhozott lelkek gyűltek össze a frissen állított kereszt alatt, s kérték Istent, hogy fia lelkét lehelje vissza a meggyötört testbe

Bandi András

A „Szabadság Kis Szigetei”

A szabadság belülről fakad: szinte bármilyen körülmények között kialakíthatjuk magunknak, magunk körül azt az életteret – vagyis a saját kis szigetünket – amelyben örömmel és szabadon élhetjük az életünket. De hogyan? És mi köze ennek a városfejlesztéshez?

Mi is az a „Szabadság Kis Szigete”?

Most nem egy egzotikus tengeri kirándulásra invitálok, hanem egy belső utazást javaslok. De hogyan fedezhetjük fel a szigeteket? Először is, magától nem létezik „a sziget”, azt kizárólag élni akaró emberek tudják létrehozni. Igazi emberek, és nem terminátorok, vagy droidok, akik unottan élik az életüket, kényszerből dolgoznak, mindent másoktól várnak és soha semmivel nem elégedettek.

Az életet a maga teljességében megélni akaró emberek viszont ettől többet remélnék és tesznek. Mindig vannak kisebb-nagyobb feladataik (projektjeik) és céljaik. Értelmet keresnek és találnak a cselekedeteiknek. Általában nem öncélúan, hanem valami közjó (családi, baráti, társadalmi) érdekében végzik a dolgukat. De a legfontosabb, hogy kedélyesen, a legnagyobb természetességgel teszik mindezt. Őszinte a tekintetük, többnyire vidámak és felemelt fejjel járnak. Elégedetten és független emberként élik az életüket. Szinte csak úgy áramlik az életük és látni rajtuk, hogy kiegyensúlyozottak.

Nem én találtam ki ennek a viselkedésformának a leírását. Tőlem ezt sokkal szakszerűbben fogalmazta meg Csíkszentmihályi Mihály (1934-2021), Amerikában élő pszichológus az „Áramlás” (Flow) című könyvében. Ő a boldogság pszichológiai leírását kutatta egész életében. Szerinte a boldogság nem más, mint az ún. „Flow állapot” megélése. Ezt akkor érhetjük el, amikor külső kényszer nélkül, örömmel végzünk valamilyen alkotó folyamatot, lehetőleg társas, vagy közösségi kapcsolatban. Ez egyben a belső szabadság állapota is.

Az én megközelítésemben az ilyen típusú emberek azok, akik képesek arra, hogy létrehozzák a

„Szabadság Kis Szigeteit, vagy Köreit”. Meggyőződésem, hogy a legtöbb ember – lehet, hogy csak tudat alatt – vágyik ennek az állapotnak az elérésére, de nem tudja, hogyan induljon el, nem talál társakat, fél a biztonságos – vagy csak annak vélt – szürke átlagból kitűnni.

Szerencsére a „Szabadság Kis Szigetei” ma is léteznek, itt vannak körülöttünk, szerves részét képezik az életünknek. Sokszor nem vesszük észre, nem ismerünk rájuk, de attól még léteznek. Sőt, gyakran a benne élők sem tudják, hogy ők un. „szigetlakók”. Miért? Mert csak végzik a mindennapi dolgukat. Mert számukra ez így természetes.

A „Szabadság Kis Szigeteinek lakói” azok az „átlagos” emberek, akik mindenféle elvárás, külső kényszer és érdek nélkül egyszer csak belekezdenek valami olyan közösségi dolog szervezésébe, ami másoknak segíthet és örömet nyújthat, ami másokat is érdekelhet. Egyszerűen csak szeretnének valamit tenni egy helyi (vagy egy általánosabb) közös ügy érdekében. Erre vagy megnyernek társakat maguknak, vagy belekezdenek egyedül, aztán idővel mások is csatlakoznak hozzájuk.

Van még egy fontos ismervük az ilyen embereknek: rendelkeznek egy belső szabadsággal és ezért nincs bennük félelem. Ezt a fajta gondolkodásmódot és viselkedési formát Bibó István (1911-1979) fogalmazta meg „A szabadságszerető ember politikai tízparancsolata” című – ma már sokak által idézett és sokszor félremagyarázott – írásában.

Na de miről lehet megismerni az igazi „szigetlakót”? Nos, ez csak annak nehéz kérdés, akinek fogalma sincs arról, hogy mi az a belső szabadság és mit jelent a közösségben, közösségért végzett tevékenység. Az ilyen embernek értelmetlen, zavaros és kicsit gyanús ez az egész dolog, így sohasem fogja megismerni ezt az életérzést. Aki viszont valaha is megérezte már ennek a belső szabadságnak a hangulatát, az arra törekszik, hogy úja és újra átélje azt. Annak elég egy tekintet, néhány mondat, pár mozdulat és tudja, hogy egy másik „szigetlakóval” találkozott.

Mi köze van ennek a városfejlesztéshez?

Látszatra talán semmi, ám ha jobban belegondolunk, a városfejlesztés nem elsősorban útépítésről, csatornázásról vagy éppen iskolaépítésről szól – ezek csak eszközök. Az igazi városfejlesztés lényege éppen az, hogy a helyi emberek *együtt* cselekszenek valamilyen *közös ügy érdekében*, olyan

dolgokat csinálnak, amiket egyedül, külön-külön nem tudnának. A városfejlesztés egyik központi kérdése tehát éppen az, hogy miként hozunk létre olyan független kis közösségeket, amelyek élhetőbbé, szebbé teszik a környezetünket, ráadásul még jól és szabadnak is érezzük benne magunkat. Vagyis minél több ilyen kis sziget úszik egy város „tengerén” annál élhetőbb és szerethetőbb lesz a város - és annál elégedettebbek és boldogabbak lesznek a városlakók!

Hogyan építsünk „szigeteket”?

Nem kell nagy, világmegváltó, forradalmi dolgokra gondolni, amikor el akarunk indulni ezen az úton. A cél, hogy örömmel csináljuk és jó érzés legyen ehhez a csapathoz tartozni.

Néhány ötletet a „Szabadság Kis Szigeteinek” az építéséhez:

Szervezzük meg a közeli park, játszótér, az utcánk – vagy bármilyen más közösségi helyek – rendbetételét és szépítését, gondozását és ápolását. Ültessünk fákat és virágokat. Válgjon ez a mindennapjaink részévé. Érezzük meg, hogy ez a miénk. Legyünk büszkéek arra, amit csinálunk és vonjuk be a gyerekeinket is.

Indítsunk olyan akciókat, amelyek növelhetik a helyi összetartozásunkat, identitásunkat, lokálpatriotizmusunkat. Ilyen lehet pl., hogy felvesszük a kapcsolatot helyi termékek előállítóival és segítjük őket az önszerveződésben, felkutatunk várostörténeti (városrészi) emlékeket, legendákat és bemutatjuk azokat, ápoljuk a hagyományokat és mi is próbáljunk új hagyományokat kialakítani.

Hozunk létre szakmai és baráti köröket. Ilyen lehet pl. egy iskolai alma mater támogató csoport létrehozása, helyi vállalkozói összefogás kialakítása. A lényeg, hogy legyünk kezdeményezők és tegyünk gesztusokat egymásnak!

Szervezzünk szabadidős csoportokat: együttlétre, hobbi tevékenységekre, önfejlesztésre, aktív pihenésre, baráti-szakmai összejövetelekre.

Legyünk aktív résztvevői, esetleg támogatói a helyi programoknak, az érdeklődésünknek megfelelően, mint például: színházi -, kulturális -, zenei -, kiállítási -, sport -, egyházi -, turisztikai programok.

Lépjünk be olyan önszerveződő egyesületekbe, amelyek vonzóak nekünk és szívesen részt vennénk a tevékenységükben, például népművészet és népi hagyományok, túrázás és kirándulás, szakmai

ismeretterjesztés és kertészkedés, sport és szórakozás, kultúra és önfejlesztés stb.

Ha lehetőségünk van rá és kedvünk van hozzá, vállaljunk önkéntes munkát ott, ahol szükségét érezzük a segítségnek.

Írjunk naplót, verset, mesét, blogot, e-book-ot és úti beszámolót, csináljunk podcastot és videót, tanuljunk festeni és hangszeren játszani, szervezzünk szakmai- és élménybeszámolót. Ezeket osszuk meg egymással - szeretteinkkel, ismerőseinkkel. Nem a dicsőségért és pénzért, hanem mert örömünket leljük benne és reméljük, hogy másoknak is örömet jelenthet ez.

Tűzzünk ki ambiciózus jövőbeni közösségi célokat és merjük azt nyíltan felvállalni. Ugye ismerős Martin Luther King mondása: Van egy álmom (*I have a dream*). Tuti, hogy előbb-utóbb lesznek lelkes követőink. Ilyen távoli cél lehet például az ország legélhetőbb városának, legjobb iskolájának, leghíresebb éttermének, legprofibb vállalkozásának, legnépszerűbb közösségének stb. a megteremtése. Ezeket csak elkezdeni nehéz, mert ha már elindult, könnyen önbeteljesítő jóslatként tud megvalósulni.

Teremtsünk kapcsolatot azokkal, akik hasonlóan gondolkodnak. Hozzuk létre ehhez a megfelelő közösségi formákat, például a közösségi média felületein, vagy jogi formákkal (egyesület, alapítvány stb.), esetleg független szakmai és baráti fórumok szervezésével. Fontos, hogy ne másokra várjunk, hanem kezdjük el magunk!

Végül néhány javaslat a bizonytalankodó, útkereső, kezdő „szigetépítőknek”:

Válassz ki egy olyan hasznos közösségi ügyet, ami felkeltette az érdeklődésedet, ami foglalkoztat!

Csak akkor csináld, ha örömet leled benne!

Légy független! Ne engedd, hogy bárki felhasználjon a saját, önző politikai, üzleti, hatalmi stb. céljaira!

Keress hasonló gondolkodású társakat és segítsd, hogy valódi közösséggé váljatok!

Ne siettesd a dolgokat, ne légy türelmetlen! Légy kitartó és következetes! A jó ügyeknek idő kell ahhoz, hogy beérjenek.

Te már ekkor a „Szabadság Kis Szigetének” a lakója vagy. Légy erre büszke és járj emelt fővel! Ezt követően többen is szeretnének csatlakozni hozzád. Fogadd be őket, ha méltók rá!

Légy nyitott és észre fogod venni, hogy sok „kis sziget létezik, sok-sok szabadságszerető szigetlakóval”!

Biztosan számtalan más ötletet, példát, javaslatot lehetne még említeni. Itt a lehetőség, mindenkit arra bátorítok, hogy írja le kommentben, blogban, vagy mondja el személyesen a véleményét, ossza meg velem a gondolatait.

Végül útmutatóként egy idézet Bibó István „A szabadságszerető ember politikai tízparancsolata” című írásának 9. pontjából: *„A szabadságszerető ember ... minden felismert közérdek ügyében kezdeményezőleg lép fel, minden közérdekű szövetkezésben vagy mozgalomban tehetsége szerint munkájával és adományával részt vesz s igyekszik azt győzelemre segíteni, tisztában lévén azzal, hogy a közügyek elhanyagoltsága vagy méltatlan emberek kezébe való kerülése egyedül a tisztességes emberek kezdeményezésének hiánya és közéleti bátortalansága miatt történik.”*

Tudom, hogy lesz olyan, aki cinikusan fog fanyalogni: „már megint itt van egy álmodozó, idealista”. Hát ezt is bevállalom, mert én nem hozzájuk szólok. Sokkal inkább szeretném bátorítani az útkeresőket.

Fedezzétek fel a „Szabadság Kis Szigeteit”!

Írta: Róka László (www.megakom.hu), 2024.

(A „Szabadság Kis Szigetei” - URBAN21 (blog.hu))

10 évvel ezelőtt lettem unitárius vallású. (A belépés indokairól írtam egy cikket 2015-ben „Vallo-mások” címmel, az Unitárius Életben.) A Kocsordi Unitárius Gyülekezet tagja lettem, mivel – nyíregyházi lakosként – csak ott találtam működő gyülekezetet a közelben.

Akkor, ugyanazt tapasztaltam, mint az országban több helyen is: csökkenő és elöregedő a tagság, megszokott és rutin szerű a működés, nincs jövőkép és nincsenek fejlesztési motivációk. Viszont én szerettem volna aktívabban megélni a hitemet és a tenni akarás dolgozott bennem. A kérdés csak az volt, hogyan tudom tettekben is megmutatni ezt a belső készletet.

Szerintem sok emberben megvannak ezek a belső dilemmák és a tenni akarás vágya, ezért lehet tanulságos az én utam.

Mivel városfejlesztéssel és EU-s projektekkel foglalkozom főállásban, logikusan jött az ötlet, hogy hozzunk létre Kocsordon egy olyan helyet, ahol bemutathatók az unitárius vallás alap értékei és az emberi tehetség megnyilvánulásai. Az tűnt egy logikus első lépésnek, hogy pályázzunk EU-s forrásra, egy Unitárius Látogatóközpont létrehozásához. A gyülekezetnek egyrészt nagyon tetszett az ötlet, másrészt féltek minden új dologtól és felelősségtől. Csak akkor nyugodtak meg a kocsordiak, amikor bevállaltam – önkéntesként, pro bono munkában – a projekt szakmai koordinációját. A lelkes asszony – Bartha Zsuzsanna – is biztosított arról, hogy a lehetőségeihez képest segít amiben tud, ott helyben. A pályázatot benyújtottuk és kértük a Jóisten segítségét hozzá. És a Jóisten megsegített minket.

Ezt követően tapasztaltam, hogy szépen-lassan pozitív irányban megváltozik a közösség mentalitása és én is megérezhetem a magam küldetéstudatát. Mostanra egy aktív, lelkes közösséggé kovácsolódott ez a gyülekezet.

A Kocsordon átélt alkotómunka is adott inspirációt a blog bejegyzés létrehozásához, ugyanakkor – elvonatkoztatva a helyi történésektől – általánosabb szinten írok arról, hogyan lehet bárkinek létrehozni a „Szabadság Kis Szigeteit”.

Kiegészítő megjegyzések a cikk olvasása előtt:

Szerintem, a változások úgy is megtörténhetnek, hogy először teoretikusan vannak felvetve a dolgok és az esetleges irányok, ha lehet több ember részéről is. Ez lehet akár egy „pillangó effektus”, ami vagy elhal, vagy egyre erősebben gerjed és nem lehet megjósolni a hatását.

De, leginkább azt kerestem, hogyan lehet törekedni a belső szabadság és elégedettség elérésére. Ez csak egy út a lehetséges utak közül. Számomra a lényeg a belső utak keresése.

Róka László

Dédapám Hitválasztása

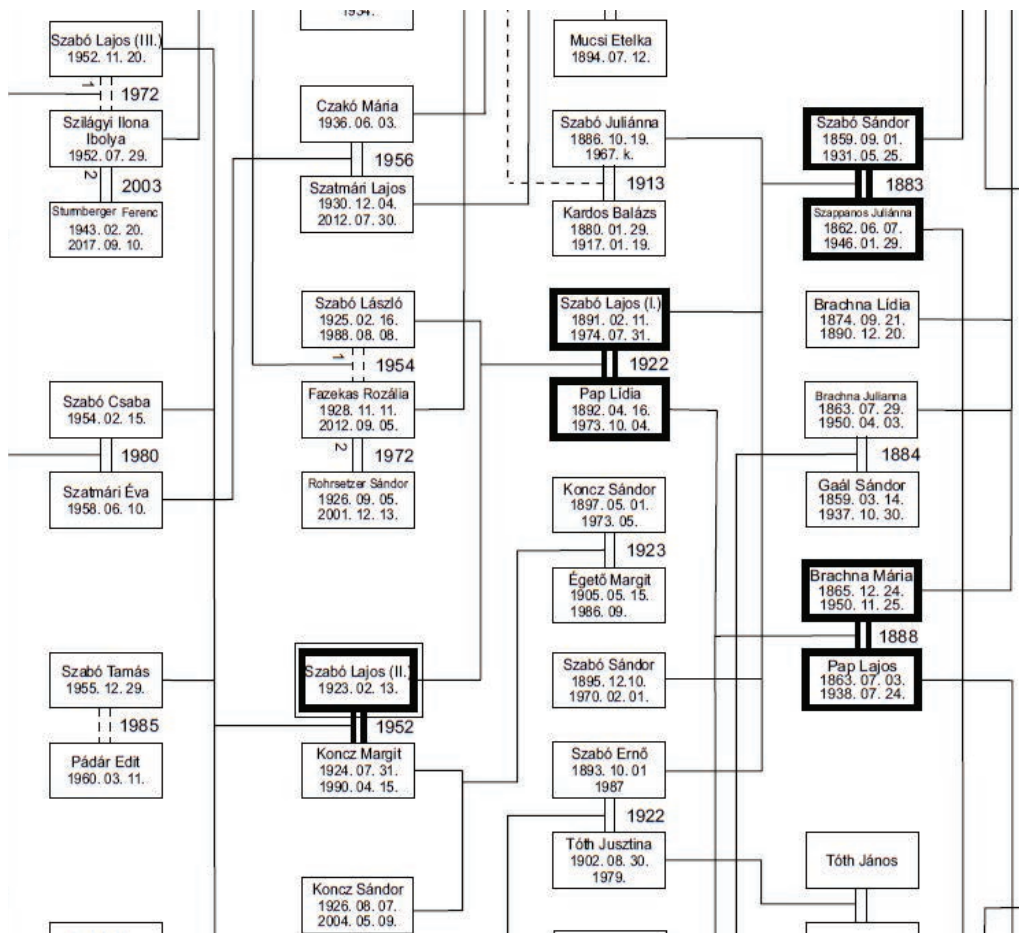
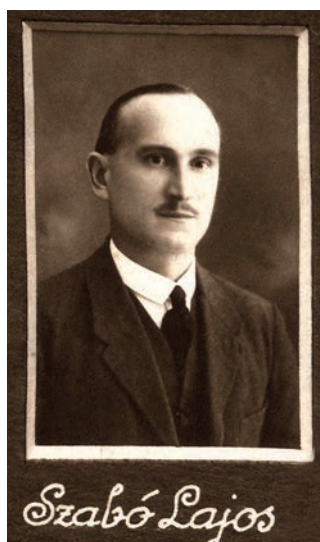
Ahogy elszállnak az évek felettem, úgy gondolok vissza egyre többször a vásárhelyi gyermekkoromra, az ifjú és felnőttkori évekre, azokra a régi történetekre, amiket nagyapámtól, majd az apámtól hallottam néhai felmenőimről, a mindennapi életükről, sorsukról, vagy éppen az unitárius hithez történő csatlakozásukról.

Gyermekként az 1960-as évek elején, mindig érdeklődéssel hallgattam a másokkal megtörtént, az átélt, vagy éppen a nagyvilágban látott eseményekről szóló emlékeztetéseket. Ezek előttem különlegesnek, nagyon régen történtnek és olykor bizony szívszorítóan félelmetesnek tündek. Az apai nagyapám szóbeli visszaemlékezései a magyar trónörökösöt meggyilkoló szerb nacionalistáról, az Ő Nagy Háborúba meneteléről, az elszenvedett orosz fogságáról, az orosz fehérekről és vörösökről vagy éppen a „magyar vörösök” viselt tetteiről, a vagyon- és földelkobzásokról, avagy az „újmagyarok” szokásairól szóltak. Apám már inkább az újabb világháborúról, a tragikus levante útjukról, a németek, majd

a szovjet-oroszok bejöveteléről és az Ő fogságba eséséről, munkatáborba hurcolásukról beszélt...

A Teremtő és a sors felmenőim szinte mind-egyikét hosszú és szerencsés évekkel áldotta meg – ezért is emlékezhetek sokáig. Apai nagyapám 83 évet, apám majd’ 98 évet élt. Kisgyermekként persze, amikor a suszter öregapám mellett álldogáltam Vásárhely főutcája és az akkor még csendes Bocskay utca kereszteződésének hirdetőoszlopánál – nyalogatva a jutalmul kapott 50 filléres tölcserfagyaltomat –, nem mindig értettem az elejtett szavai tartalmát és jelentését, a többször vissza-visszatérő fogságemlékek részleteit, vagy a gyakorta emlegett szibériai orosz nagyvárosok nevét...

Ifjúként azonban kezdett világossá válni több utalás és történet, hiszen már olvashattam is arról, ami hajdanán körbe fogta, meghatározta egyszerű iparos-földműves sorsukat, szegényes mindennapi életüket és hitüket. Apai nagyapám önkéntes halála után négy évtizeddel, az Ő történetei mellé sorolta, olykor ismételte az ugyancsak cipész-csizmadiából lett tanító apám – élete vége felé még friss elmével – a családunk világának főbb történéseit. Kérésre jegyzeteket is készített a sorsfordító és meghatározó eseményekről. Magam pedig többször és titok-

ban magnóra vettem a nagycsaládunkról, a felmenőinkről, az Ő és a nagyapám fogságáról elmondott emlékeket. Később írtam is röviden erről, hogy ne maradjon családi asztalfiókba zárva mindaz, amit ifjúként és szerelem helyett kellett megélniük a rájuk szakadt háborúkban.

Megtudhattam továbbá az apámat unitárius keresztisége miatt még tíz éves gyerekként átélt megszégyenítést is, amit sérelemként őrzött meg – amikor az iskolában a felekezeti hovatartozásáért nyilvános „kritika” érte. Erről a „Nektek írtam, fiaim...” című 2017-ben megjelent feljegyzés - és visszaemlékezés gyűjteményében így írt: „[...] A polgáriban [1933-ban] nem igazán éreztem jól magam, mert az osztály előtt a katolikus tanárom fölkelte bennem a kirekesztettség érzését családunk vallási hovatartozása miatt. Egy ideig az osztályban én voltam az egyetlen a szentháromság-tagadó hitűek közül. Makó József tanár úr, aki mennyiségtant, természetrajzot és gazdaságtant tanított, mindig így szólított ki a táblához – hívogatva-mozgatva mutató ujját, elnyújtott hangon adva súlyt a főlshóllításnak: «Gyere ki te, u n i t á r i u s»...!”

Igen, 1898 elején reformátusból unitárius lett családunk Szabó-ága, amikor a gazdálkodó Szabó Sándor (1859–1931) dédapám egész családjával (fe-

leségével és négy gyermekükkel együtt) áttért a városban hivatalosan még 1879 tavaszán megalakult *Hódmezővásárhelyi Unitárius Leányegyház* közösségéhez. Hogy felmenőm miért és hogyan jutott erre a döntésre, vagy hogy csak egyszerű hitvitájuk volt-e...? – ez már a leszármazottak előtt sem volt világos. Alighanem azonban a kérdés eldöntésében nem hagyható figyelmen kívül az akkori apósi oldal – a felvidéki német-tót származású –, az ágostai hitvallást követő Brachna csizmadia család ráhatása.

Az általános vélekedés szerint, azért léptek át sokan – és ezt a nézetet osztotta a korabeli helyi református és katolikus egyházi közösség is –, hogy ne kelljen annyi adót fizetni, vagy hogy egyszerűen elkerüljék azt... Ám ez tévedés, hiszen az unitáriusoknál az irányadó szabály az önkéntesség elve volt – ami viszont nem jelentett „mentességet”. Tény, hogy a kezdeti kisebb-nagyobb gondok ellenére nagyon megnőtt a „népszerűsége” a szeretet-hitnek – több mint háromszáz évvel annak újbóli életre keltése után.

A magyarországi korai reformáció – a szakirodalmi kutatások szerint – a lutheránus, wittenbergi irányzathoz kiindulva terjedt el Erdélyből János Zsigmond idején, az 1567-ben *Dávid Ferenc* prédikátor alapította „tisztá jézusi kereszténység” tanain keresztül. A fejedelem udvari papja a Biblia értelmezésében eljutott a radikális antitrinitárius eszméig: vallotta, hogy Jézus nem megváltó, hanem erkölcsi példakép, akit a hívőnek szabad akarattal kell és lehet követnie, és akit prófétáknak kijáró tisztelet illet meg, ám feltétlen imádás semmiképp.

Ugyan Vásárhelyen az unitarizmusnak már a **török megszállás idején is** akadtak hitvallói, de számuk számottevően csak a 19. század utolsó harmadában bekövetkezett belépési hullám idején gyarapodott, amikor több tucatnyi helyi iparos (csizmadia-, szabó-, tímár- és szűcsmester) csatlakozott az újjáéledő és gyökeret verő antitrinitárius közösséghez. Ezek az iparosmesterek lettek az első és leg-hívebb követők. Tanítójuk ekkoriban az erdélyi származású *Nagy Tamás* polgári iskolai nevelő lett. Az első vásárhelyi „nagy unitáriusok” idősebb *Szamecz András* szűcsmester és *Horémusz András* csizmadia voltak. Megvallott hitükért, a Biblia eredeti és tisztá-szeretet szavaiért ők kapták a legtöbb kritikát a többi egyházi felekezetektől. — E ponton felmenőim kapcsán két érdekesség említhető: az első, hogy amikor 1865-ben Brachna dédanyám megszületett Vásárhelyen, a keresztszülője az uni-

tárius ifjabbik *Szamecz András* tímár lett. A másik, hogy 1886-ban az apai-nagyanyai felmenőm, a Gyulaváriból jött evangélikus hitű *Pap Lajos* csizmadia dédapám munkát a vásárhelyi letelepedésekor az unitárius Horémusz családnál kapott. Egyébként a helyi unitárius egyházközség új lendületet, jelentős anyagi és szellemi erősödést *Kovács József* (1829–1927) téglagyáros – a korábban római katolikus pártfogó – áttéréseivel (1890) nyert. Tehát egyre szélesebb körben talált követőkre Vásárhelyen a „legtisztább és legérthetőbb vallás”.

Dédapámék áttéréseivel természetesen unitáriusokká lettek nagyapám és három testvére, majd bő két évtized múltán apám az öccsével ugyancsak az 1920-as évek közepén. Ekképpen közel három évtizeddel ezután – a legsötétebb Rákosi-érában, titokban – szintén a hitünkre lett íratva a két bátyám. A legidősebbet, 1952-ben a kiváló szónoki képességéről ismert *Remetei Filep Imre*, a kisebbet 1954-ben már *Jakab Jenő* lelkész úr keresztelte meg – igaz, csak tíz hónapra a bátyám születése után. Magam a sorból valahogy kimaradhattam, vagy nem lett a nevem feltüntetve a dokumentumtárba... Ugyanígy, az utánam következő két öcsém sem található meg a regiszterben. És az ezt feszegető kérdést 2017-ben már nem tudta megválaszolni nekem az emlékező-képességét rohamosan elvesztő apám.

Az említett apai-nagyapai dédapám 39 évesen, mint a város unitárius egyházközségének algondnoka a keblitanács tagja lett. A századfordulótól közel 30 éven keresztül a temetkezést intéző pénztárnok is volt. Világi tisztségviselőként 1905-ben együtt támogatta *Balázs András* lelkésszel és *Kovács József* főgondnok úrral az új unitárius elemi iskola és paplak, továbbá a templom megépítésének tervét. 1929-től gyermekkorában néhány évig az apám is ebbe a kis alma materba járt, ahol *Boros Áron* (1885–1971) kántortanító oktatta számukra a betűvetést.

Ezért is megtisztelő, hogy a családkból 120 év után, négy generáció elteltével, a keblitanács választott (2023) tagjaként szolgálhatom testvéri közösségünket. — Elsőként, Szabó dédapámról *Fejérváry Géza* helytörténész tett említést a *Vásárhely története családok tükrében* (1929) című kötetében, amikor az áttérést követő első évtized közepén elhatározták a helyi unitárius vezetők (a fővárosi központ támogatása mellett) egy állandó unitárius imaház és iskola, továbbá paplak és templom – egy már véglegesített helyen történő – felépítését. A ki-

vitelezés a tanépület és a lelkészlak megépítésével indult az akkori *Wlassics* (később *Kereszt*, ma *Vöröskereszt*) utcai oldalon, majd a Völgy utca felőli telken 1910-re karcsún fölemelkedett a szépséges eklektikus-neogótikus templom tornya is.

Így született meg – az akkori belváros szélén – ez a romantikus hangulatával magával ragadó apró térsziget, ahol a harangtorony hosszú évtizedek után végre újra hívogatóan szólal meg... (Igaz azonban az is, hogy a végre visszatért napi háromszori rövid isteni harangzó csupán közönséges zajkeltést jelent egy-egy szomszéd számára, s fenyegetik emiatt ellenlépésekkel közösségünket.)

Hagy idézzek itt a régmúltból Fejérvárytól néhány gondolatsort: „[...] Az első [unitárius] imaház és iskola a *Wlassics*-utca [1887-ig *Vereskereszt utca*] 2. szám alatt nyílt meg. 1905-ben merült föl az új [véglegesnek szánt] iskola és paplak építésének gondolata. [...] Akkor *Balázs András* lelkész és *Kovács József* [fő]gondnok elnököltek. Az egyház kebli tanácsa részéről jelen voltak [többek között]: dr. *Ormos Jenő*, *Hermán Béla*, *Szabó Sándor* (*Lévay utca* [42., ma 54.]), *Tóth István*, *Tóth Péter*. 1906-ban április 21-én bízta meg a kebli tanács az iskola és paplak felépítésével *Kruzslitz Péter* építőmestert. Akkor már *Barabás István* volt a tiszteletes. [...] 1912. május 5-én volt a felszentelés, mit *Ferencz József* kolozsvári unitárius püspök maga végzett. Az iskolához és templomhoz anyagot és földbirtokot *Kovács József* és neje, *Czimmermann Anna* adták. A hívek száma 700–800 között volt. A lelkészek sorrendben az új-ra-alakulás óta ekként következtek: *Ajtai János* (meghalt *Homorodalmáson*), *Gálfy Zsigmond*, *Vargha Dénes*, *Balázs András*, *Barabás István* és 1928. aug. 19-ike óta *Bíró Lajos*.”

Apám, *Bíró Lajos* tiszteletes úrtól kapta meg bibliáját még 1932-ben, kilenc évesként. Mint a 2017-ben megjelent visszaemlékezésében írta, a szentírás nála volt egészen három és fél éves levente-útja végig. E könyvet nem vették el tőle az istentagadó szovjet katonák a fogságba hurcolásuk során; így az ukrainai lágerben is olvasgathatott belőle. A féltve őrzött könyv megővta őt is, együtt a bele rejtett négylevelű lóherékkel, mert bennük a Hit, a Remény és a Szeretet, de legfőképpen a Szerencse, a hazatérés szimbólumát látta. Mindezek együttesen és sikeresen juttatták őt vissza a Szumi-i lágerből.

Fennmaradt 1930 tavaszáról egy fotográfia az unitárius elemibe járt nebulókról, köztük a gyermek apámról, amint a fotómasina elé gyűltek össze

az iskolakert hátsó udvarán. A kis Szabó Lajkó a fölvételen bal felől fekszik; szemben jobb felől, apám „tükörképeként” a nála egy évvel idősebb Ormos Jenő (1922–2019) hasal. A néhai osztálytárs bő hatvan év múltán, 1994-ben mint a Szegedi Tudományegyetem patológus professzora írt a birtokában őrzött régi fényképről, a gyermekkorukról és az elemi iskolai időszakukról az unitáriusok lapjába, *„Hódmezővásárhely, két nemzedékkel ezelőtt”* címmel (Unitárius Élet, 1994. 48. évf. 8. sz. 4. o.):

„[A] fénykép a vásárhelyi unitárius egyházközség akkor jellemző közösségét, az iskola tanulóit idézi, a gyerekek Tanító bácsijával, Tiszteletes néniével és Tiszteletes bácsijával együtt. Bíró Lajos lelkész két évvel ezelőtt vette át az egyházközség vezetését a Budapestre távozó Barabás Istvántól. A kántortanítói tisztséget már 1906 óta Boros Áron töltötte be, aki Udvarhely megyei családból kezdő tanítóként, Székelykeresztúrról jött, hogy az akkor Budapest kivételével legnagyobb Királyhágón inneni gyülekezetet szolgálja.

A hatosztályos, egytantermes iskola (a mai gyülekezeti terem), ahol minden osztálynak egy padsor jutott, s az egész létszám 30 körül mozgott, a város-

ban a két háború közötti időszakban már korszerűtlennek számított. 1931-ben meg is szűnt, az ugyanilyen evangélikus iskolával egy időben. Amíg megvolt, gyermekeiket az értelmiségi unitárius családok is oda járatták. Boros tanító úr kiváló pedagógiai készségét bizonyítja, hogy a „korszerűtlen” előképzettség ellenére mindegyik gyerek, aki gimnáziumba ment, jeles tanulóként folytatta tanulmányait [...].”

Az áldott emlékü tanítójuk, Boros tanító úr volt az is, akit szárnyaló hangja után már életében az „énekvezér” titulussal kezdtek el tisztelni. E visszaemlékezést apám kiegészítette azzal, hogy akkoriban Gulyás Ernő volt az unitárius egyház harangozója. (Aki családjával a Kalap utca – a Szabó csizmadia ház – közelében lakott.) Ugyancsak a templom harangozója volt az is, aki ünnepi istentiszteleteken pumpálta a levegőt az orgona lábfújtatójával a szellőárába, hogy a sípok egyenletes és erős szelet kaphassanak... Ebbe a „láb munkába” többször is besegített a gyermek apám, aki alig két évig járt a Völgy utcai iskolába, miután Vásárhelyen megszűntették az unitárius tanintézetet.

Szabó Tamás (1955) HÓDMEZŐVÁSÁRHELY

Öröm, hála, köszönet

Mi az öröm, -kinek mi jelenthet örömet, az a mai, fogyasztói világban, különböző lehet.

Senkit meg nem bántva, ma a nagyhét közepén, számomra egy igazi, kellemes meglepetés és öröm érkezett.

Ismert dolog, hogy egyre ritkábban kap az ember hagyományos levelet, képeslapot.

LEVELET? -ma nem is ír senki, se levelet, se képeslapot, - se gépen, se kézzel. (Isten ments!) (tisztelet a kivételnek!)

De léteznek kivételek, - hiszem, hogy így van.

Ma a posta, egy nagyon szép, kézzel írott borítékot hozott, egy kedves képeslappal és szívhez szóló üdvözléssel.

Már a boríték írását felismertem, és hihetetlennek tűnhet, de könnyes lett a szemem.

Szerintem, ez nem sok, magamkorú emberrel történik meg.

Húsvéti üdvözlöt kaptam volt tanítónénimtől, szűkebb szülőföldemről.

Kedves, szép írás, csodás, ismert betűkkel. Nehezen tudtam megszólalni, mert arra gondoltam, milyen kicsinyesnek tűnhet sok olyan nemzettársamnak, sőt, lenézőnek akár, hiszen a XXI. században ez már nem” divat” !!

Ennek ÖRÜLNI? – ahelyett, hogy egy wellness vagy drága valaminek, – na az igen, annak lehet örülni.

Sajnálom az ilyen gondolkodást, mert ez csak anyagi, itt nincs szív, se lélek, se semmi, -itt pusztán a pénz az úr- és azzal megvehető minden!

Nálam ez nem így van, és tudom, hogy sokan velem IS egyet tudnak érteni.

Lelki szemeim előtt megjelent kedves alakja, mosolygós arca, annak a pedagógusnak, aki előttem, diákkoromban is és később is pedagógus, tanító-nevelő volt a szó legigazibb értelmében.

Életem során sokszor találkoztunk, de nem annyiszor, hogy még többször ne találkozhattunk volna.

Amíg messze északon éltem, ritkábban tudtunk egymásról, de hazalátogatásomkor volt alkalom találkozni is.

Ilyen kedves emlék a 60. kortárstalálkozónk, amikor nem hitte, hogy északról haza jövök erre az alkalomra. Örömkönnyekkel fogadott, főleg, mikor megtudta, hogy már közelebb élek.

Amióta a „szomszédban”, - azóta írtunk egymásnak, beszéltünk telefonon, ha ritkábban is.

Örültem és örülök, hogy él, - terveztem a telefonálást, de a képeslap megelőzött.

Örömmel a szívemben, hívtam is a számot és a „túldalton” megszólalt egy kedves, mosolygós hang

Bármilyen bánatom, vagy ilyen-olyan fájdalom is volt-van, elmúlt, hiszen ez a mosolygós, kedves hang a szívemig ért.

Ezt MA, van aki megérti? Talán akad?

Nekem biztosan a nap egyik legkellemesebb pillanata volt, amikor hallottam, hogy elfogadható egészségnek örvend, hogy az akkori tanító-tanári

közösségből, már csak kedves személye él és drága Apámat emlegette, akivel egyidős.

Rövid beszélgetésünkben a szeretet, a hit, a baráti és lelki gondolatok mellett azt is elmondta, -megkérdezték családtagjai, hogy miért küld lapot, hiszen ma már ...

Erre a legcsodálatosabb választ adta: ” mi így szoktuk fiam, elküldjük a levelet-lapot és a címzett látja, érzi a kedves személy közelségét, szeretetét, olvassa kézírását, mikor kézbe veszi, ez nem virtuális valami, -hanem kézzel fogható szeretet” - ez volt a lényege annak, amit hallottam.

Azon kívül, hogy kellemes, áldott ünnepet kívántunk egymásnak, elmondtam, hogy még sokszor szeretném hallani hangját, tudni róla, beszélni vele és hiszem, hogy MA nagyhéten, meghallgattam.

Isten adjon mindenkinek ilyen örömet, hogy kedves ismerőse, rokona megszólítsa, üdvözölje, -bárhogyan is, hiszen közeledik a keresztény világ legnagyobb ünnepe.

Spáda Ildikó

Aggodalom és bizakodás között 2024-ben

Kék bolygónk, szép bolygónk!
Meddig keringsz még Napod körül?
Kihűlő tűzhelyünk!
Vajh meddig lehetünk még lakód?

Szép, kék őshonunk!
Meddig védhetünk Héliosztól,
Ártó sugarától,
Ha ugyanaz jó vagy rossz sorsunk?

A kozmosz törvénye
Pályamódosítást el nem tűr,
Ott minden összefügg.
Nem tehetünk semmit ellene.

Ez még oly távoli!
Mondjuk, hogy nyugtassuk magunkat.
Ember emberi csak:
Kicsi világot nagyon félti.

Vad Leviathán tombol Gázában, Ukrajnában,
S futótűzként terjed tovább az egész világban.
Útját füstölgő romok, emberi roncsok jelzik.

Pusztul civilizáció, mit jelen örökölt,
Elvadult pusztává válik a kínzott anyaföld,
Az építő elméket bosszúvágy betegíti.

Egymásra uszulnak földrészek a nemzetek,
A világ itt is ott is üsd vágd nem apádtól zeng,
S a palackból szabadult rossznak nem elég semmi.

Józan férfiak, nők, állítsuk meg a rombolót!
Különben finita, itt a nem várt vég, ennyi volt.
Időnk sem marad magunkon keservesen sírni.

Szelíd bölcsődalt dúdolok csatazaj közepén,
Talán más is meghallja és dúdolja, nem csak én.
Mai bús-bizakodó üzenetem csak ennyi.

*****

Boér Judit

Emlékezés id. Dr. Nyiredy Gézára

1894. május 19. Kolozsvár – 1968. május 5. Budapest

A Bartók Béla Unitárius Egyházközség Hőgyes Endre utcai templomának jobb oldalán, a fal mellett különálló kis pad húzódik meg szerényen. Feltette a falon apró fémtábla hirdeti, hogy ez volt Dr. Nyiredy Géza egyházi titkár kedvelt ülőhelye az Istentiszteleteken. Ő volt az én nagyapám. (Vagy ahogy a családban szólítottuk, Nagyapó)

Kolozsvárt, pont 130 éve látta meg a napvilágot. Idén ez a dátum – május 19-e – éppen pünkösd vasárnapjára esett. Mindez okot ad a megemlékezésre.

A nagyjait eredetű, unitárius Nyiredy család tagja volt. Édesapja – szintén Nyiredy Géza – a kolozsvári unitárius kollégiumban természetrajzot tanított, valamint kémikusként a gyógyszerészképzésben vett részt. Édesanyja, Benczédi Zsuzsanna annak a Benczédi Gergelynek a lánya, aki ugyanabban a főgimnáziumban a természettudományi tárgyak tanára, majd 10 évig az iskola igazgatója is volt. Ő is ott végezte a gimnáziumot (1912). Utána a Kolozsvári Tudományegyetem jogi karán folytatta tanulmányait. 1918-ban szerezte meg a jogtudományok doktora címet.

Irodalmi érdeklődése révén 1913-ban részt vett a „Szemle” című irodalmi és társadalmi folyóirat ala-

Az emlékező Nyiredy Judit a nagyszüleitvel

pításában, amelynek a kezdeti időszakában Merész Károllyal (jövendő sógorával) szerkesztője is volt.

Az I. Világháborúban Isonzónál megsebesült. Ennek következtében élete végéig kicsit sántított és bottal járt. Sebesülése és hősi magatartása miatt vezéres címmel tüntették ki.

1920-ban vette feleségül Arlow Ilonát, akivel élete végéig boldog házasságban, nagy harmóniában éltek. Mivel nem esküdött fel a román államra, Trianon után menekülniük kellett. Külön - külön szöktek át Magyarországra, Győrben találkoztak.

Budapesten a Földművelési Minisztériumban dolgozott, mint miniszteri tanácsos. Az Alkotmány és a Koháry (ma Nagy Ignác) utca sarkán laktak, abban a házban, ahol az unitárius templom is van.

Az I. bécsi döntés után, 1940-ben Kolozsvárra helyezték, át is települtek családotul. Amikor a háború után visszajöttek Budapestre, már nem volt hol lakniuk. Eleinte családtagokál húzták meg magukat, később kerültek az Eszék utcába, hármastársbérletbe. Ott is éltek le egész hátralévő életüket, de sohasem panaszkodtak. „Eszék utca – e szép utca” – gyakran mondogatta akácfákkal végigültetett, meghitt hangulatú budai utcánkról.

Állását is elveszítette – így nyugdíjazásáig a Misszióházban dolgozott nővérével, Erzsike nénivel

(Győrffy Istvánné, Nyiredy Erzsébet), aki ugyanott gépíró volt.

Itt beszélnek az Unitárius Egyházban betöltött funkcióiról. Alelnöke volt a Dávid Ferenc Egyletnek, tagja az Egyházi Főtanácsnak, 1949-től 1966-ig pedig a Magyarországi Unitárius Egyház előadó titkára és az Unitárius Élet című egyházi lap szerkesztője volt. Nyugdíjazása után besegített a készülőfélben lévő Életrajzi Lexikon szerkesztésébe: adatokat gyűjtött a felmenőiről írt szócikkek megírásához (Nyiredy Géza, Benczédi Gergely).

Nekem példaképem is volt Nagymamával, „Ici nénivel” együtt. Otthonuk olyan bázis volt, ami mindenki – rokonok, barátok, ismerősök – előtt nyitva állt. Oda hazajártak az emberek, mert mindenkit szeretettel fogadtak. Aktív, sportos életet élt, minden reggel tornázott, majd minden délután felsetált a közeli Gellérthegyre, ahová gyerekként én is gyakran elkísértem. Nagymamával sokat kirándultak, és amikor tehették, gödöllői kertjükben, gyümölcsfáik és virágaik közt töltötték idejüket. Én ebbe nőttem bele, ez a természetközelség részévé vált az életünknek.

Nagyapó szeretett mesélni. Legszívesebben azt

hallgattam, amikor Erzsike nénivel kolozsvári kertjükéről meséltek, ahol gyerekkorukat töltötték. Jó humora volt, mindig tréfált, de emellett kötelességteljesítésre is nevelt. Nagyon közvetlen volt. Az utcán szívesen elegyedett szoba idegenekkel - én ezt gyerekként inkább szégyelltem...

Aki már nem ismerte, annak nehéz leírni, érzékelteni emberi lényegét. Derűs lényét, mély humanizmusát és nyitottságát az őt körülvevő világ felé. Széleskörű tudását, amit szívesen megosztott másokkal.

Családszeretetéről még nem beszéltem. Három fia közül a legidősebb, Szabolcs gyógyszerész lett, Géza (édesapám) orvos, tüdőgyógyász, a legfiatalabb, Zsolt (akinek a napokban ünnepeltük 90. születésnapját) pedig mikrobiológus. Mindhárom fiánál két-két unokájuk született, de az öcsémnek és nekem adatott meg az a szerencse, hogy egy házban lakhattunk velük, ők az első emeleten, mi a negyediken. Így rengeteg időt tölthettünk együtt.

Hosszú betegség után, idő előtt távozott az élők sorából. Azt még megérte és örömmel vette, hogy engem felvettek a József Attila Gimnáziumba, de 74. életévét már nem tölthette be. Temetésén rengetegen vettek részt, mert nagyon sokan ismerték és szerették.

Nyiredy Judit

Életkorok ünnepe, az Élet dicsérete

Március 17.-én, vasárnap a Bartók Béla Unitárius Egyházközség gyülekezete kettős ünnepet ült. Egyházközségünk tagjai meglepték szeretett lelki vezetőnket, Léta Sándor lelkész urat 60. születésnapja, illetve özv. Májay Endréné Kerekes Cili nénit, 90. születésnapja alkalmából.

A tavaszi napsütésbe és virágpompába öltözött templomban - az istentiszteletet követően - együtt énekelve dallal kívántuk számukra, hogy további sok születésnapokat vígan megélhessenek.

A zsúfolásig megtelt gyülekezeti termünkben pedig egy Szabó T. Anna verssel köszöntöttük őket:

„Tágas világban szűk szükség ne érjen,
láss ki magadból, örülj: nézz az égre,
a magasság mindig tődödbe férjen,
minden csak kezdet, ne gondoldj a végre:
ahogy a felhők formát váltanak,
úgy vált alakot, úgy villózik minden,
a láthatók is félig látszanak,
a létezőkben ott lüktet az Isten,
hagyd átlobogni magadon a létet,
végiglel rajtad minden pillanatban

a mindig alvó, aki mindig ébred,
a vannincsfényű játszó láthatatlan,
engedj a fényes, teljes áradásnak,
és része leszel az örök egésznek,
az azonosként újra s újra másnak –
te is felhő vagy, semmi rossz nem érhet.”

A költő szavaival, amely inkább egy áldás, kívántuk nekik, hogy tágas e világba a szükség sose legyen szűk, és a lélek mindig szárnyra találjon. Örömközzük, hogy együtt ünnepelhettük az élet csodás körforgását, melyben minden pillanat új formát ölt, mint ez a mostani is. Örömdetes, hogy a jó Isten állandó jelenlétében lüktetünk, lüktethetünk velük, mi egy időben együtt létezők.

Az időre pedig úgy tekintünk, mint isteni áldásra, hiszen így elmélkedik Jevgenyij Vodolazkin kortárs író „Laurosz” című regényében:

„Furcsa dolgot mondok neked. Egyre inkább úgy érzem, hogy idő nincs. A világon minden az időn kívül létezik, különben hogyan ismerhetném a még meg nem történt jövőt. Úgy gondolom, Isten kegyelméből adatott nekünk az idő, hogy ne zavarodjunk össze, mert az ember tudata nem tud egyszerre magába fogadni egyidejűleg minden eseményt. A gyengeségünk miatt vagyunk időbe zárva.”

A sok szép hangból és szóból álló köszöntésözönt tortaszegés és szeretetvendégség követte, melyhez a hozzávalókat egyházközségünk tagjai varázsolták az ünnepi asztalra. Hálával köszönjük a kedves felajánlásokat és az egymásra szánt tartalmas perceket.

Isten éltesse drága ünnepeltjeinket, és adjon nekik még sok időt a földi létben!

Orbán Emese ■ GONDNOK

Májay Endréné, Kerekes Edith Cecilia

Torockón született 1934. március 16-án, édesanyja, Ekárt Anna posta tisztviselő, Ekárt István postamester lánya. Édesapja Kerekes Ferenc kereskedő volt. Testvére Csaba két évvel idősebb, féltestvérei Kerekes Zoltán és István.

1940-ben édesapjuk bezárta Torockón a boltját, a bicskagyár résztulajdonosa lett és a család Enyedre költözött.

Szülei nemsokára elváltak, ez sorsforduló volt Cili életében.

Az 1. és 2. elemít a nagyenyedi Bethlen Kollégiumban végezte. Mivel édesanyjuk Enyeden nem talált állást, kiszöktek Magyarországra, ahol nagybátyjuk Vecsésen szárnya alá vette őket.

A szökésük sem volt veszélytelen, egy tordai pópa szervezte meg a szökést, két zsákot vihettek csak magukkal. Az édesanyja bundáját a kislány Cili cipelte. Egy lovasszekér kivitte őket egy kukoricás domb tövébe, majd éjszaka meg kellett figyelni a domb tetején az örök járását és hajnalban a kettő között átszökni a domb túloldalára. Egy magányosan álló malom volt a jele annak, hogy átjutottak a határon. A magyar határőrök bevitték őket Kolozsvárra, a gyűjtőközpontba, majd a regisztrá-

lás után vonattal eljutottak Budapestre, ahol már várta a nagybátyjuk.

Édesanyjuk a bethleni postán kapott állást, ahova Cili lányával költözött. Itt végezte el a 2. és 3. elemít.

1944-ben Csicsókeresztúrra kerültek, mivel az édesanyja ott kapott munkát. A plébános pártolta az apa nélküli kis családot, a bevonuló orosz katonáktól féltve őket egy szőlős vincellérházba költöztette őket fel. A részeg oroszok itt is megtalálják a „bozgorokat” és csak nehezen, az utolsó kis karóra és lánc megkaparintásával léptek le.

1945-ben lovasszekérrel tértek vissza Torockóra, ahol részt vettek a gazdálkodásban.

Mivel nem volt magyar iskola, Cili a 4. elemít a román nyelvű iskolában végezte el.

Édesanyja Medgyesen kap postamesteri állást, hat évig alig találkozott emiatt a gyermekeivel.

Csaba bátyja Kolozsváron tanul, Cili a gazdaságban segített miközben magán úton tanult, hiszen továbbvezető osztály nem volt Torockón. Dr. Balogh József és Gaál Gyula torockoszentgyörgyi unitárius lelkész tanították.

Tizenegy évesen Csaba bátyja viszi fel Kolozsvárra, ahol a református gimnáziumban kell levizgáznia. Itt találkozik Erdő Jánossal, aki felkarolja, és éveken át segíti.

1945-ben a 6. osztályt Kolozsváron végzi a református gimnáziumban, annak leányotthonában lakik.

1948-ban konfirmál Kolozsváron.

1949-től a kereskedelmi líceumban tanul, ahol 1952-ben leérettségizik.

Édesanyja 1949-ben felkerül a kolozsvári postára, kiutálnak neki egy szobát, - konyha a hosszú folyósón – a Dózsa György utcán. Ide költözik aztán a nagynénje, majd a börtönbüntetés lejárta után a nagyszülei Torockóról. A családi házak őrizetlenül maradnak, a falu alja-népe prédájává válnak. (Szerencse, hogy a tanító felismerte a házban lévő értékeket és egy részét megmentette, ma a múzeumban vannak kiállítva.)

Férjét, Májay Endrét (Bandit) már gyerekkora óta ismerte, már a kolozsvári évei alatt udvarolt neki és 1952-ben, érettségi után eljegyezte.

Bandi 1950-ben lett torockói unitárius lelkész, amikor Cili még csak 16 éves volt.

1953. március 7-én házasodnak össze – ünnepség nem lehetett, aznap halt meg Sztálin.

1954. március 2-án megszületik Gabriella lányuk.

Cili már Torockón kántorizált, miután megüresedik a kántori hely

1957-ben helyezik át Májay Endrét Brassóba, a beiktatására július 28-án kerül sor.

1957. augusztus 3-án megszületik Eszter lányuk.

Mivel a lelkészt 1958 augusztusában 3 hónapra beviszik kivizsgálásra a „Securitate“-ra, Cili kény-

telen elmenni a cukorkagyárba, majd a Cipőszövetkezetbe dolgozni.

Közben leteszi a kántorvizsgát és a brassói unitárius templom kántora lesz egészen a nyugdíjazásáig.

Májay Endre 1993. október 25-én megy nyugdíjba.

Mivel mindkét lányuk kivándorolt Németországba, 1993 novemberében ők is kiköltöznek. Bandi már nagyon beteg és lelkileg megviseli a haza elhagyása, ebben még a két lánya közelsége, a három unokája sem tud enyhülést szerezni.

1994. április 8-án, a bonni klinikán visszaadja nemes lelkét teremtőjének.

Cili itt is megküzd a nyelvi nehézségekkel, a nőszövetségben, evangélikus templomban keres vigaszt, közben nagy küzdelmek árán visszaszerzi a torockói házakat az államtól és hozzáfog a felújításhoz, így építve magának új otthonát, ahol a mai napig otthon érzi magát.

Megismerkedik Budapesten Pálffy Lászlóval, ahol a késői szerelem összeköti őket.

2007-ben leköltözik Budapestre, ahol a mai napig együtt élnek – mármint télen, mert a nyarakat Torockón töltik.

Így telt el 90 év, ez alatt a soha el nem fogyó cselekedni, élni vágyás és a kitartó akarat, amellyel céljait elérte, a saját magától és másoktól elvárt igényesség élteti és teszi boldoggá.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA ■ Léta Sándor

IFJÚSÁGI HANGOLÓDÁS – GYERMEKSAROK

MESE

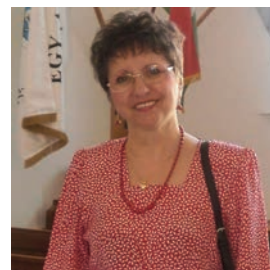
A gólya család

A fészek izgett-mozgott. Pontosabban a fészek lakói, a kis, pelyhes gólya fiókák. Édesanyjuk éppen edelért repült, a közeli tóhoz, ahol párja már fogdosta a szöcskéket, bogarakat és ebihalakat. A gólya fiókák nézelődtek a világra, – hiszen hatalmas volt, ami elébük tárult. A villanyoszlop tetején, mely a falu szélén állt, közel a tóhoz és közel a lápos, mocsaras helyhez, mindig történt valami. Nem voltak magukra – mert féltek volna, – jött is Édesapjuk, hozta a finomságot.

– Össze ne vesszetek! – csípte meg apukájuk, amint látta, hogy kapják ki egymás csőréből a gilisztákat, szöcskéket.

– Csak szépen, lassan, mindkettőtöknek jusson! – csapta össze csőrét az öreg gólya. A fiókák, bár csipdesték egymást, mégis szót fogadtak végül, hiszen látták, hogy van bőven enivaló és érezték apukájuk gondoskodó szeretetét.

Az öreg gólya hím, gondosan megsimogatta őket, pelyhes, kis fejcskéküket védve minden veszélytől. A gólya fiókák egyre növekedtek, pelyhesség-

gük itt-ott, már valódi tollra váltott és óriási étvágyuk volt. Nem győzték a szülők hozni a finomabbnál-finomabbakat, sokszor, ők maguk maradtak éhen.

A tavasz lassan nyárba szökkent, így egyre sürgebb volt a komoly iskola, - megtanulni repülni, hiszen a nyár végén útra kellett kelniük szülőkkel együtt. Ezért a gólya papa, komoly leckét dolgozott ki, komoly tanulást, amit előre a kis gólyák nem akartak elfogadni, sőt, egyenesen tiltakoztak.

- Nem akarok felkelni! - mondta egyikük.

- Nem akarok repülni, éhes vagyok, - mondta a másik. De egy szó, mint száz, - nem volt mit tenniük, vagy szót fogadtak, vagy büntetést kaptak. Apukájuk, de gólya mama is, - mert kettőjük közt nagy volt az egyetértés, - leültek a fészek szélére, megsimogatták a kis gólyák butuska fejét és gólya papa elkezdte mondanivalóját.

- Figyeljete ide gyerekek: - kezdte beszédét az öreg, tapasztalt gólya, - akinek már több gyereke volt és aki már többször repült mérföldeken át.

- Tudnotok kell, bár csak pár hetesek vagytok, hogy a nyár nagyon rövid. Most még nyár elején vagyunk, de hamarosan el is múlik, - nekünk mennünk kell. El kell repülnünk messze, meleg országba, mert itthon nem találunk ennivalót a hosszú télen. Ezért nagyon fontos, hogy jól táplálkozzatok, jó étvágyatok legyen, - ami meg is van úgy látom, de meg kell erősödjete, meg kell nőjete, mi több, a legfontosabb, - meg kell tanulnotok repülni. Nem is akárhogyan, hanem nagyon jól, hogy kibírjátok a hosszú-hosszú utat. Ezért fontos, hogy közösen programot készítsünk, mikor ébredünk, mikor kelünk, mikor eszünk, mikor tanítunk titeket repülni.

- Megértettéte mit szeretnék elmondani? - kérdezte az öreg gólya és gólya mama kérdően nézett fiókáira, mintegy várva, hogy megértik az okos szót.

- Igen, megértettük papa, - mondta az egyikük, bár nem mulasztotta el, hogy oda ne csípjén testvéreinek, aki egy kicsit véznább volt, pár perccel később bújt ki a tojásból. Szegény, mindig csípést kapott, Ő soha nem csípte vissza, nem bántotta testvérkéjét.

Teltek múltak a napok, a komoly programot mindenki betartotta. A gólya pár nagy egyetértésben, a fiókák is igyekeztek, bár a nagyobb továbbra is méltatlankodott, továbbra is csipkedte testvérkéjét. Ettől függetlenül nagyon jól tanultak, egyre ügyesebbek voltak. Először csak a fészek tetején emelkedtek fel, kis köröket formálva, majd visszaereszkedve a szépen bélelt fészekbe, majd napról napra

jobban tudva repülni, elrepültek a szomszéd villanyoszlopig, ahol nemrég még gólya család élt, ma sajnos üresen állt. Egyik csodálatos, napfényes reggelen, azt találta mondani gólya papa, hogy ma nagy dologra készülnek - mire a kicsik, nagyon megijedtek, -mi lehet az a nagy dolog?

- Figyeljete ide! - kezdte beszédét gólya papa, - ma elrepülünk mind a négyen a tóhoz. Kicsit messze van, de el kell kezdeni, mert telik az idő. Ha sikerül ügyesen elrepülni nektek is, akkor már két legyet ütünk egy csapásra, - nevetett gólya mama.

- Mit jelent a „két legyet ütünk egy csapásra”? - kérdezte a huncutabb gólya fióka.

- Mivel ütjük a legyet?

Erre mindannyian nevettek és apukájuk megmagyarázta, hogy azt jelenti, enni is kapnak, - ha fognak legyet és a repülést is gyakorolják.

- No és nem várjátok a sült galambot, - mondta anyukájuk vidáman. Erre lett nagy nevetés, bár a kicsik nem tudták, hogy a sült galambon mit kell nevetni és a sült galamb, hogy tud repülni.

Így is történt, még a Nap a hasukra se süttött, a gólya papa elmagyarázta a tudnivalókat, majd gólya mama repült elől, a két fióka egymás után, bár félve és félszegen, majd a sor végén gólya papa. Repültek, repültek, gólya papa terelgette mindkettőjüket és közel repült hozzájuk, ha mégse bírnák, akkor segítsen. Így négyen el is érkeztek a tóhoz, mely maga volt a paradicsom. Tele volt finomabbnál finomabb gólya falatokkal: békákkal, szöcskéekkel, gyíkokkal, bogarakkal, kukacokkal, lárvákkal, ebihalakkal. Mindenki ehetett kedvére. A tó szélén, a nádas mellett egyenként leszálltak, itt ismét elmondta gólya papa a fontos tudnivalókat, amelyeket szigorúan be kellett tartani mindkét csemetének. Mikor már jóllakott mindenki, megszólalt gólya mama, hogy jó lenne hazarepülni. Így is történt, ismét gólya sorba álltak, illetve vonultak, repültek haza a faluvégi villanyoszlop tetejére.

A kis gólyák rohamosan nőttek, egyre ügyesebb lettek, és úgy tűnt jó testvérek is. Szót fogadtak, szót kellett fogadniuk, mert bizony rohamosan közeledett a nyárutó, amikor búcsút kellett mondaniuk a szülőföldnek. A szülők kicsit féltek, de egyre jobban bíztak abban, hogy a fiatal gólyák elég erősek a hosszú és nehéz úthoz. Lassan, lassan eljött a nyár vége, a gólyák készülődni kezdtek. Egyre kevesebb élelem akadt már a mocsárban, így elhatározták, hogy a következő héten elindulnak a nagy útra.

- Addig, amíg elindulunk, jó lenne még gyakorolnotok - mondta a gólya papa.

Így is lett, a fiatal gólyák naponta kirepültek a fészekből- ahol már alig fértek négyen, és egy-egy kört tettek meg a mocsárig és vissza. Nagyon tetszett nekik, egymást lekörözve repdestek és örültek a még meglévő nyárnak. Egyszer csak egy hatalmas puskaropogás hallatszott és egyik fiatal gólya szárnyát nehezen mozgatva, a mocsár szélére zuhant. Testvérkéje először mellé repült, majd szüleit keresve hazarepült a fészekbe. A gólya pár is hallotta a lövést és ijedten figyelte a kis gólyával történeteket. Amire odaértek a sérült, fiatal gólyához, - már a madárvédők ott voltak és megvizsgálták a sérültet.

- Be kell kötnünk a szárnyát - mondta egy madárvédő, szerencse, hogy csak a szárnya sérült meg, így nem életveszélyes.

- Igen, de, mi lesz vele? - jön az ősz!

- Hátha addig meggyógyul a szárnya, mondta egy kisgyerek, mert sokan sereglettek a sérült gólyához.

- Remélem, megbüntetik a tettest! - vélekedett a másik!

A gólya pár szomorúan kémlelte az eget, majd a fiatal gólyát, akit elvittek egy autóval. Szomorú volt mindenki, hiszen, nem lehetett tudni, meddig tartják benn a madárházban, hogy meggyógyuljon.

Teltek, múltak a napok és lassan érkezett a nagy utazás. Gólya papa családjá körében egy szomorú elhatározásra jutott.

- Figyeljete ide - mondta gólya mamának és az egészséges gólya fiúnak. Döntenünk kell! Vagy mindannyian itt maradunk és nem tudni, hogyan lesz, vagy mi hárman elrepülünk, de előtte meggyőződünk, hogy drága gyermekünkkel, a te kis testvérkéddel mi lesz. Búsultak mind a hárman,

majd másnap elrepültek a madárházba, ahol szeretettel fogadták őket.

- Nem kell búsulni, a kis gólya egyre jobban javul és erősödik, sajnos, nem tud elrepülni!

Így hát szomorú szívvel búcsút intettek egymásnak és a három gólya elrepült. A sérült gólyamadár, szomorúan nézett utánuk, de próbált megvizsgáztatni, hiszen a madárházban jól bántak vele és voltak barátai. Volt ott mindenféle madár a környékről, akik ezért vagy azért megsérülve, nem tudtak repülni. A késő ősz és tél beálltával se kellett búsulnia, volt ennivaló bőven, bár hiányoztak szülei és testvérkéje. A tél hamar elmúlt, akárcsak a többi évszak, így a tavasz közeledtével, megerősödve, meggyógyulva, elhagyta a madárházat és elhatározta, megkeresi a fészket, ahol laktak és megigazítja. Így is történt, szorgalmasan hordta a faágacskákat, amint egyszer csak szárnycsattogást hallott. Hát anyukája és testvérkéje repült vissza. Itt a tavasz, visszajöttek! Nagy volt az öröm.

- Apa nem repül vissza? - kérdezte szomorúan.

- Dehogyan nem, ő is visszajött, de egyenesen ennivalóért ment. Nagyon fog örülni, ha meglát.

Így is történt, nemsokára jött gólya papa, azaz repült és összezsápta szárnyát a nagy álmélkodástól, mikor meglátta fiacskáját, aki szép, nagy, egészséges madárrá fejlődött. Mikor „kiörvendezték” magukat mind a négyen, gólya papa elmondta gyermekeinek, hogy már felnőttek, ideje, hogy saját otthont teremtsenek maguknak, fészket rakjanak, párt keressenek és neveljék fiókáikat. Így hát elbúcsúztak egymástól, de megfogadták, hogy meglátogatják egymást és tudni fogják mindig, hogy ki mit csinál. **(Itt a vége, fuss el véle!)**

Spáda Ildikó

Gyermekszokás

Gyermekkoromban úgy beszéltem, mint a gyerek, úgy gondolkodtam, mint a gyerek, úgy ítéltam, mint a gyerek. De amikor elértem a férfikort, elhagytam a gyerek szokásait. 1Kor 13,11

Kedves Ifjúság!

Tudom, hogy sok feladat hárul ránk a mindennapok rendjén, hogy éppen elég kihívással kell megbirkóznunk, de vallásos életünknek az a része, mely Isten áldása után könnyörög, mélyen bizakodik ab-

ban, hogy egyszer nem csak beszéd, hanem valóság lesz életünkben az őszinte szeretet.

Gyermekkoromban úgy beszéltem, mint a gyermek - írja Pál apostol. Vajon a felnőttek képesek arra, hogy gyermekként beszéljenek? Talán néhanapján, amikor egészen közel érzik magukat szüleikhez, vagy Istenhez. Tudtátok-e, hogy a „**gyermekkor természetes igénye: szabadság. S a mai gyermeket szinte kettebe kényszerítik. A felnőttkor természetes igénye: élet. S a mai felnőtt, vagy alig-él, vagy a maga és mások rovására, rejtek-utakon él.**” (Weöres Sándor)

Úgy gondolkodtam, mint a gyermek - folytatja Pál apostol. Vitathatatlan, hogy gondolkodá-

sunk jellemzője is a tiszta őszinteség. Egy pillanatra sem gondolunk arra, hogy hányszor, milyen körülmények között és kik előtt szégyenítjük meg szüleinket. Kimondjuk, amit gondolunk. Emlékeztek mi történik minden alkalommal? Azt mondják szüleinknek, hogy »Jaj, de aranyos gyerekek!« Később, felnőtt korban megtudtuk, hogy »Neveletlen!« Itt is feltehetjük a kérdést, hogy mi változtatott ilyené?

Úgy ítéltém, mint a gyerek – halljuk az apostolt. Emlékezünk-e a tanításra, hogy ne ítélj?! Lényeges a válasz, hiszen első ítélet-formálásunk köthető ehhez az időponthoz. Milyen más volt addig. Mindenről és mindenkiről akkor mondtunk véleményt, amikor akartunk és ebben néha tartott viszsza a szülői figyelmeztetés. Ezzel nemcsak az ítékezéssel kapcsolatosan világosodunk meg, hanem helyére kerül felnőtté vált gondolkodás is.

De, amikor elértem a férfikort, elhagytam a gyermek szokásait – zárja mai tanítását Pál apostol. A felnőttek siettetik, hogy gyermekünk minél hamarabb felnőtté érjen. Aztán nagy napokon, amikor őket is elragadja a gyermeki emlékezés hevélete, olyan gyermeki boldogsággal játszódnak gyermekeikkel, unokáikkal, mint annak idején.

Egyszer mindent megváltoztat az iskola, vagy a jövőbenzés szigorúsága. Később már nem érdekes, ha a gyermek kinőtt a nevelés karja alól. Viszont nem saját magától, mert mi is szüleink mellett váltunk felnőtt gondolkodásúvá. Móricz Zsigmond írta többek között: »Ha a szülő üzleti befektetésnek tekinti a gyereknevelést, a legnagyobb mértékben pórul jár. Ha úgy gondolja, hogy minél több gyereket nevel, mint a malacnevelésből, megszesz idővel az a haszna, hogy mikorra erői elmúlnak s maga szorul eltartásra, akkor a gyermekek... (...) Az én tanácsom az, s én amennyire emberileg lehetséges, ezt végre is hajtottam: a szülő mindennap zárja le a számadást, írja be egyenlegül, hogy: van gyermeke. Ez az öröm mindent ki kell, hogy fizessen.»

Kedves Ifjúság! Olyan szép és jó lenne, ha gyakran sikerülne gyermekké válnunk. Ne feledjük! »(...) A **gyermekek** szemében van néha bizonyos kék sugárzat, amely büvölő erővel bír; mely beszélni tud, s azt a színt elveszti a szem, mikor beszélni megtanul az ajk; ez a sajátos szívránc csak a **gyermekszemekben** észlelhető.» (Jókai Mór)

Pál apostol egyetlen szót sem ejtett, s így én is hallgattam arról, hogy milyen tisztán és őszintén szeret a gyermek! Lényegében ez a gondolat a legfontosabb! Ámen.

PGyL

ESEMÉNYEK EGYHÁZKÖZSÉGEINK ÉLETÉBŐL

BUDAPESTI BARTÓK BÉLA UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG

A cseresznyevirág szimbolizálja az élet szépségét és múló természetét, emlékeztetve annak rövid, de értékes mivoltára, kifejezve a megújulást, az új kezdek lehetőségét és az élet folytonosságát.

A 2024. év első félévében három pályázatot hirdetett meg a presbitérium Pintér Nóra Antónia tervezésében és vezetésével: irodalmi pályázatot, gyermekrajz pályázatot és fotópályázatot.

A „vaskenyéren” mottójú unitárius irodalmi pályázat díjátadó ünnepségére április 14-én az istentiszteletet követően került sor, ahol Fábíán Krisztina, Kovács Levente, Németh Nikolett és Pálffy László átvette az oklevelet és ajándékköny-

vet, majd azt követően a szerzőkkel a hívek kötetlenül beszélgethettek a gyülekezeti teremben, finom sütemények elfogyasztása közben.

A gyermekrajz pályázat célja ráirányítani a figyelmet a magyar gyermekek alkotásaira, a „*tiszta forrás*” fogalomkörében. A „*tiszta forrás*” fogalma Bartók Béla hitvallásaként ismert, aki a zeneszerzői életműve és a népzenei tanulmányutak tapasztalatait így fogalmazta meg az 1930-as években: „*Igazi eszményem azonban, melynek zeneszerzői magamra találásom óta tökéletesen tudatában vagyok, a népek testvérré válása, minden háború és viszály ellenére. Amennyire erőim engedik, ezt az ideát szolgálom zenémben; ezért nem vonom ki magam semmiféle hatás alól, eredjen bár szlovák, román, arab vagy bármi más forrásból – csak legyen a forrás tiszta, friss és egészséges!*” (Tallián, 2006) További célunk új látásmódra és kreatív időtöltésre ösztönzés. Tehetséggondozás, tehetségek felkutatása, művé-

szetterápia. Az alkotásokat a hívek is megismerhetik, hiszen június másodiktól kiállításra kerülnek az egyházközségben.

A harmadik pályázatunk egy fotópályázat „*béke*” mottóval, amelynek célja ráirányítani a figyelmet a magyar ihletésű alkotásokra, a „*béke*” fogalomkörében. Új látásmódra és tudatosabb fényképezésre ösztönzés. A pályázat beküldési határideje: 2024. augusztus 31, a részletek az egyházközség honlapján (www.bbue.hu) érhetőek el, a pályaműveket az ARS SACRA ünnepség keretében mutatjuk be.

Június elsején családi piknikre került sor az Orczy-kertben, melyet egybekötöttünk futó és gyalogló programokkal.

Május 12-én Konfirmáció ünnepségét tartottunk, melynek keretében hat fiatal tett vallást hitéről: Benke Dalma Eszter, Dimény Dorottya, Horváth Luca, Lőrinczy Hunor Botond, Pitó Eszter, Vernes Balázs.

Konfirmáció

Konfirmált fiatal testvéreink az általuk ajándékozott Kárpát-medencei unitárius templomokat megjelenítő faragott fatábla előtt a gyülekezeti teremben

Minden hónap utolsó előtti vasárnapján gyerekfoglalkozás volt a gyülekezeti termünkben, az Istentisztelettel egyidőben. A tematikus foglalkozásokat Bodor Sarolta és Darkó Katus tartották.

Virágvasárnapján műanyag tojás festés volt patchwork technikával, illetve fából készült húsvéti dekorációkat festettek a gyermekek, valamint húsvéti kekszeket sütöttek Áprilisban a szorgos kis kezek tavaszi dekorációkat készítettek. Május 5-én, Anyák napján saját kezűleg készített ajándékokkal lepték meg az istentiszteletet követően az édesanyákat. Szeretettel várjuk a továbbiakban is a gyermekes családokat a meghirdetett foglalkozásokra.

Unitárius futókör

„A futásom célja az, hogy napi szinten kapcsolatban legyek a testemmel és megéljem azt, hogy a testem vagyok. Nem csak a fejem, az agyam, a gondolataim, a lelkem vagy az érzelmeim. Ez számomra az egység érzését adja, azt, hogy egyben és rendben vagyok.” /Cserháti Éva – író, műfordító/

Az elmúlt időszakban egyre nagyobb népszerűségnek örvend az amatőr futás, sokan hódolnak e szenvedélynek szabadidejükben. Egyházközségünk gondnoka, Orbán Emese kezdeményezésére és januári felhívására tizenketten jelentkeztek az unitárius futókörbe, illetve az ennek keretén belüli versenyzésre. A tagok életkora 12 és 66 év között mozog, de közös bennük a mozgás szeretete és az egészségmegőrzés iránti elkötelezettség. A mozgáson felül kiváló lehetőség nyílik egy újabb transzgenerációs híd kialakítására is.

A BBUF legfontosabb célkitűzése, hogy az unitárius hívek számára lehetőséget biztosítson egy közösségi futás élményére, ezennel plusz motivációt adva az évközi mozgásokhoz.

Áprilistól havi rendszerességgel találkoztak a kör tagjai egy közös futóedzésen. Az első két alka-

lomnak a Margit-sziget volt a helyszíne, ahol a szigetkör lefutása után közös kávézás mellett ismerkedésre és kellemes beszélgetésre került sor.

Első közös versenyük 2024. június 29.-én a „30. Futóest a Hősök terén” rendezvény lesz, melyre 9 tag 3 csapatban nevezett.

Könnyű lábakat kívánunk mindannyiuknak!

Léta Sándor ■ LELKÉSZ

BBUE emlékHző estek I.

23 éve jött létre a Bartók Béla Unitárius Egyházközség

2024. március 13-án tartottuk idei első ilyen jellegű összejövetelünket, visszatekintve egyházközségünk elmúlt 23 évére. Mindnyájan tudjuk és tapasztaljuk, hogy az évek múlásával felértékelődnek a bennünk felhalmozódó emlékek, és késztetést érzünk arra, hogy ezeket örököül hagyjuk családjunkra, barátainkra, ismerőseinkre, közösségeinkre. Az emlékek elhanyagolása kárt tesz kapcsolatainkban és saját lelkivilágunkban is. Megőrzésük és továbbadásuk legbiztosabb módja még ma is, sőt ma még jobban, mint valaha, az írásban való rögzítés és a nyomtatott formában történő kiadás.

E téma megbeszélésére a legoptimálisabb évszak számunkra a tavasz, tekintettel arra, hogy névadónk, Bartók Béla zeneszerző, születésnapja március 25-ére, névnapja pedig április 23-ára esik. Ugyancsak tavasszal, április 9-én, született egyházközségünk

alapítója, Rázmány Csaba, a negyedik magyarországi unitárius püspök, valamint első segédlelkésze és utódja, Léta Sándor is. Neki ugyanazon a napon, március 18-án, van a születés- és névnapja. Kerestünk tehát egy tavaszi témájú darabot énekeskönyvünkben, a 233. számút, és együtt elénekeljük a 237. számú dallamára:

Imádunk szent Isten,
Oh szép kikeletnek Atyja.
Kitől alkottatott
A föld s eget boltoztatja.
Bár egészen szívek lehetnének,
Igy legtisztább hálát vihetnének
Hozzád s méltóbban dicsérhetnének.

Rázmány házaspár emlékHző

Újulást, életet
Gyönyört látunk mindenfelől.
Szép e nagy világnak
Alkotmánya kívül, belül.
Isten van, ím tisztán látjátok!
Így szól a mindenség hozzátok:
Teremtmények Istent áldjátok!

23 éves történetünk eseményeit két egymást követő krónikáskönyv tartalmazza, egyik sem etalonja a másiknak, de sok mindenben hasonlít egymáshoz. Az elsőt 2011-ben adtuk ki, elsősorban Gergely Felicián gondnokunknak és munkatársainak köszönhetően, a másodikat pedig tavaly, 2023-ban, Léta Sándor lelkész úr, jómagam és munkatársaink erőfeszítéseinek eredményeképpen. A két testvérkötet sok rokonvonást mutat egymással már megjelenésében is. A borítók hasonló meleg színárnyalatba vannak öltöztetve, központban a templommal, melyet az egyik az utcafrontról mutat, a másik pedig belülről. A Pécsi L. Dániel jelképtervező által jegyzett címerünk az egyiknél a címoldalon, a másiknál a hátoldalon van feltüntetve. A második tíz év történetét tartalmazó kötet valamivel nagyobb az elsőnél és egységesen keménykötésű, valamint színes képtáblákat is rejt magában összesen 16 oldal terjedelemben. Ezen kívül, technikai újdonságként, QR-kódokat is tartalmaz. Mindkettőnek van előszava, utószava és összterjedelmük is hasonló, kb. 140-150 oldal. Mindkét kötet „*egyéni megfogalmazott más-más élmények, gondolatok, nem szigorú rendbe szedett dolgozatok gyűjteménye*” (Kelemen Attila: Első kötet-Utószó)

A két szerkesztői koncepció azonban lényegesen eltér egymástól. Az első kronológiai sorrendbe állítja a megtartott eseményeket 2001-től 2011-ig, ezt követően pedig személyes vallomásokot helyez egymás mellé. A kötethez CD melléklet is tartozik Rázmány Csaba prédikációjával. A második kötet három fejezetre tagolódik: Az első a gyarapodó egyházközség történéseit sorolja fel kronológiai sorrendben 2011 és 2021 között Léta Sándor lelkész és Gergely Felicián gondnok által egyes szám első személyben elbeszélve, majd bemutatkozik az új, 2022. májusában megválasztott presbitérium, az egész mintegy 70 oldalon. Minden évbe beválogattunk egy-egy igen tartalmas és tanulságos egyházi beszédet is azok okulására, akik nemcsak hallgatni, de olvasni, átgondolni is szeretik lelkészünk prédikációit. A második fejezet öntevékeny gyülekezetünket mutatja be nem kronológiai sorrendben,

hanem az emlékezés logikája szerint, négy egyéni beszámoló tükrében mintegy 25 oldalon. A harmadik fejezet az Ars Sacra programsorozatot idézi fel kronológiai sorrendben 2013 és 2021 között mintegy 20 oldalon. A kiadás időpontjának csúszása miatt olyan események is említésre kerülnek, mint a Rázmányné Papp Ida 2023. március 8-án bekövetkezett halála, valamint Pálffy László tiszteletbeli jegyzőnk, egyik legrégebb és leghűségesebb gyülekezeti társunk 2023. június 4-ei keltezésű verse. Ez az *Elmélkedés* talán nem véletlenül született a Trianonra utaló nemzeti összetartozás napján, de annál is egyetemesebb élettapasztalatokat összegez:

*Megírtam életemben több tíz verset,
jót, rosszat, még rosszabbat vegyesen.
Sajnos a múltam oly hosszúra nyúlt már,
hogy a jövőmnek helyt nem is hagyott.*

*Eljött a napja annak, hogy végre
mondjak valami bölcseset, fontosat:
milyennek látom a világot, amelyben élek,
merjek véleményt nyilvánítani.*

*Megbámulom az érthetlent:
hol az eleje Térnek és Időnek?
Hol, mikor van vége a Végtelennek?
...emberi ész ezt nem foghatja fel.
Tudni csak azt lehet bizony,
hogy megszületünk,
és a kimenet is előre látható,
ami pedig a két végpont közt eltelik,
arról ki-ki maga ad számvetést.
Legyen az ember anyagelvű bár,
vagy éppen hithű, istenes magyar,
a következtetést el nem kerülheti:
biztos, hogy létezik egy Hatalom,
mert másként nem maradhatna fönn a Rend.*

*Ha gondolataink során
eddig eljutnunk sikerült,
remélhetjük javát léleknek-testnek,
s hogy adódik még néhány alkalom,
őszinte szívvel egymást megölelni.*

Az est során leginkább a 2009. július 15-én, hosszas betegeskedés után, 64. életévében elhunyt Rázmány Csaba személyiségével, munkásságával ismerkedtünk dr. Kiss Balázs egyházközségi presbiter, az Unitárius Alapítvány elnöke, az EKKT választott tagja, a Zsinat, a Főtanács és a Szavazóbizottság tag-

ja visszaemlékezései alapján, aki közeli, baráti kapcsolatot ápolt vele. Az általa megrajzolt személyes portré örökre bevésődött a hallgatóság emlékezetébe, mintegy igazolva az ilyen jellegű emléktárgyak létjogosultságát.

Egyházközségünk története igazán izgalmas, főként, ha olyan személyiségek vonatkozásában villantunk fel epizódokat, mint Rázmány

Csaba püspökünk. Ma éppen, amikor írok, 79. születésnapját ünnepelhetnénk, de már tizenöt éve el kellett búcsúznunk Tőle. Szeretete, hite, orgánuma ma is kitölti lelkünket jóakarattal, hálával.

Családostól jött a bizonytalanba „haza”, szeretett otthonát távolba hagyva. Szerencsémre egyszer-kétszer elmehettem vele otthonába, beleszippantani abba a számomra mesebeli világba, ahol oly őszintén szerették Öt. Itt is mindig arra vágyott, de nem sajnálta a napot, hogy időnként rendet vágjon. Sok küzdelmet megvívott kicsi lelkes csapatával.

Tette ezt úgy, hogy folyamatosan küzdenie kellett az egészségéért. Tizennégy műtét egyetlen kór-

ral küzdve, mégis mindenki felé lelki békét sugallva, támaszt nyújtva a szószékről és a mindennapokban.

Szerető családja volt számára a sziget, a feltöltődés forrása. Kedves társát, Idukát, is mindenki szeretettel fogadta. Lelkünk gazdagodását szolgálta mindaz a sok program és meghívott személyiség, amelyek és akik egyházközségünket a mai szintre emelhettek.

Utolsó, húsvéti prédikációja maga volt az akarat és a hit diadala. A hang akadozott, a figyelem felfokozódott. Az erő csakis egy helyről származhatott, azóta is csak rácsodálkozunk...

Önhibáján kívüli nehéz sorsú, magas szintű tevékenységet produkáló személyiségek elismeréséül méltó lehetne Rázmány Csaba lelkészünk nevével jelzett kitüntető, elismerő díj alapítása egyházunk részéről.

Összejövetelünk zárásaként elénekeltük az *Általmennek én a Tiszán* kezdetű új stílusú, alkalmazkodó ritmusú népdalt Bartók 1906-os békésgyulai és 1907-es felsőiregi gyűjtései közül.

Chehadé-Boér Judit

PESTSZENTLŐRINCI UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG

Budapest 18. kerületében hosszú ideje jó együttműködés alakult ki a kerületi lelkészek között.

Létrehozták a Pásztorkör elnevezésű csoportot, melynek során meghívják egymást a rendezvényeikre, időnként találkoznak.

Ennek csoportnak tagja dr. Szent-Iványi Ilona, pestszentlőrinci lelkész is.

Időről-időre az Önkormányzat is meghívja a lelkészeket Egyházi kerekasztal megbeszélésre.

Április 15-én, pont egy ilyen Egyházi kerekasztal megbeszélésre került sor az önkormányzati pályázatokkal kapcsolatban Balatonakaliban, a 18. kerület ifjúsági táborában. A jól sikerült együtt lét, kirándulás tovább erősíti a különféle egyházakhoz tartozó szolgálattevők közösségét.

Dr. Szent-Iványi Ilona lelkésznőt folyamatosan hívják egyetemi előadásokat tartani. A Károli Gáspár Református Egyetemen szabad bölcsészeknek adott elő április 17-én, az unitárius vallás történetéről és hitelveiről.

Az ELTE Radnóti Miklós Gimnáziumában a diák napok alkalmából előadást tartott, majd egy kerekasztal beszélgetésen vett részt a lelkész, az egyházak mai szerepéről a társadalomban.

A Pestszentlőrinci Egyházközség 2024. április 28-án tartotta éves rendes közgyűlését, melyen elfogadta a közgyűlés a Lelkészi jelentést, a 2023. évi zárszámadást és a 2024. évi költségvetést is. Valamint jóváhagyta a közgyűlés a Szász János mérnök testvérünk által előterjesztett parókia projekt vázlatait.

Mivel dr. Szent-Iványi Ilona lelkész nő június 15-én elbúcsúzik a gyülekezetétől, már egy ideje azon fáradozik a lelkész és a presbitérium, hogy építsen egy szolgálati lakást a következő lelkésznek. Az Egyházkerület vezetésének egyhangú támogatásával, Szász János mérnök atyánkfiát bízták meg a projekt lebonyolításával. Jelenleg, lapzártánkorkor a végső építési tervek engedélyezés alatt vannak. Amint a tervek hatályossá válnak, akkor indul a megfelelő kivitelező kiválasztása.

Bízunk a Mindenható segítségében, hogy a gyülekezetnek ez a régi vágya is valóra válik.

Két alkalommal valósult meg ebben az évben a konfirmáció. Pünkösdvasárnap és rá egy hétre, ösz-

szesen 6 fiatal tett biznyságot őseink hitéről. A szép és felemelő ünnepségen az ifjak alapos felkészültségről tettek tanúságot. A szülők gyönyörűen ünneplőbe öltöztették a templomot és adományt fizettek be az egyházközség pénztárába.

Május 22-én tartotta a Keresztény-Zsidó Tanács az éves közgyűlését, melyen tisztújításra is sor került. Dr. Szent-Iványi Ilona lelkészt a szervezet alelnöknek választotta.

Május 28-án került sor a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet tisztújító közgyűlésére, melyen dr. Szent-Iványi Ilonát ismét a Felügyelő Bizottság elnökévé választották.

Beszámoló dr. Szent-Iványi Ilona gyülekezeti lelkész kibúcsúzó ünnepségéről

A Pestszentlőrinci Egyházközség presbitériuma, Kriza János püspöki helynök úrral egyeztetve 2024. június 15-én, szombaton tartotta meg, szeretett lelkészének, dr. Szent-Iványi Ilonának a kibúcsúzó ünnepséget.

Bármennyire is szeretttük volna kitolni az időt és elhalasztani a lelkész nő nyugdíjba vonulását, az egyházi szabályozás ennyit engedett.

Zsúfolásig megtelt a lőrinci templom, még a gyülekezeti teremben is ültek. Kriza János püspöki helynök úr felolvasta a Főhatósági iratot és felkérte a lelkész nőt a kibúcsúzó istentisztelet megtartására.

Dr. Szent-Iványi Ilona lelkész kibúcsúzó beszédét közöljük.

Utána Kriza János helynök úr mondott egy tartalmas búcsúzó beszédet, felsorolva Ilona életének és egyházi szolgálatának főbb állomásait. Az ünnepség alatt két alkalommal Csörsz Rumén István irodalomtörténész, zenetudós adott elő Bogáti Fazakas Miklós és Thordai János zsolttárogat.

A gyülekezet nevében a megjelenteket és vendégeket Szász Adrienn lelkész nő köszöntötte, majd a kibúcsúzó lelkész köszöntésére került sor.

Elsőként Elekes Botond főgondnok úr köszöntője következett, aki beszélt a személyes ismeret-

ségről, Ilona értékeiről, és ígéretet tett, hogy a lelkész nő tanulmányait egy kötetbe szerkesztve az Egyházkerület kiadja.

Az ünnepséget megtisztelték jelenlétükkel Somogy László és Petrovai László 18. kerületi alpolgármester urak is. Petrovai László tagja a pest-szentlőrinci gyülekezetnek és szép beszéddel köszöntötte a lelkész nőt.

A lelkészi kar nevében Bartha Mária Zsuzsanna kocsordi lelkész nő mondott beszédet, „Szüntelen imádkozzatok” Igével, majd átadta a lelkészi kar ajándékát.

A 18. kerületi testvér egyházak nevében dr. Korányi András evangélikus lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora köszöntötte a búcsúzó lelkészt.

2018-ban hozták létre a testvérgyülekezeti kapcsolatot a pezsztentlőrinci és a korondi unitáriusok. Rendszeresen tartották a kapcsolatot, több al-

kalommal látogatták meg egymást. Sajnos egyéb fontos egyházi szolgálatok miatt Lázár Levente és Demeter Erika lelkész házaspár személyesen nem tudtak jelen lenni a kibúcsúzóon, de egy szép, szívhez szóló üzenetet küldtek, amelyet Krizbai Béla lelkész olvasott fel. A korondi köszöntést is közöljük lapunk számában.

És végül a gyülekezet gondnoka, Giba Ferenc mondott egy baráti, emberi szép beszédet az egyházközség nevében.

Az ünnepség után a presbitérium vendégül látott minden jelen lévőt finom meleg ebéddel. Nagy tálakra tették a sok finom házi süteményt.

Köszönjük a gyülekezet nevében dr. Szent-Iványi Ilona lelkésznek közel 13 éves lőrinci szolgálatát, a sok szeretetet, törődést, magas színvonalú szószéki szolgálatokat, és mindent!

Giba Ferenc ■ GONDNOK

A Korondi Unitárius Egyházközség köszöntése

Szívörző

*Példabeszédek 4:23 „Minden féltett dolognál jobban
őrizd meg szívedet, mert abból indul ki minden élet.”*

A példabeszédek könyve, nemcsak az ószövetség, még nem is csak az izraelita bölcsesség irodalom, de az emberiség írott örökségének is egyik legértékesebb alkotása. Két soros mély üzeneteket hordozó mondásokat, nagy igazságokat fogalmaz meg a vallásról, a családi-, közösségi életről, az emberi kapcsolatokról. Az egyik sor mondanivalója tovább fűzi, kiegészíti a következőt, így adva egy öröknek tűnő folytonosságot ennek a közel két és fél ezer éves írásnak. További érdekessége, hogy kontextusából, összefüggéseiből kiragadva egy-egy verset, önmagában is hordoz üzenetet. Ilyen a felolvasott rész is, melynek üzenete a középpontban álló szív köré van felépítve.

Szerzője Salamon király. Nem véletlen, hogy őt ennyire foglalkoztatja a szív kérdése, helye és szerepe az ember életében, hiszen már elhívásakor azt kérte Istentől: „adj azért a te szolgálódnak értelmes szívet”. A példabeszédek könyvében összesen 78 alkalommal említi a szívet. A biblia összességétől sem idegen a szív, a 66 könyvben 617 alkalommal tesz említést a szívről. Nem véletlen, az a tény sem, hogy a lelkészi hivatás is a szívre alapoz, a szívből indul ki.

Textusunk szerint: a legféltettebb dolognál is jobban meg kell őrizni a szívet, mert abból indul ki minden élet.

Kedves testvéreim!

Sok mindent félt az ember. Javait, biztonságát, elért eredményeit, fáradozásának gyümölcsét, sőt sokszor megszokott ritmusú életét is. Mind azok ellenére féltjük, hogy tudatában vagyunk annak a ténynek, hogy ezek szinte semmit sem érnek lélek, szívesség és a benne rejlő érzések nélkül.

A biblia embere különös módon gondolta el az ember működési rendszerét. Eszerint az ember 3 szinten működik:

1. Első szint a test – Mozgásra, cselekvésre alkalmas szint. Ennek segítségével hajtjuk végre tetteink, mondjuk el fennhangon gondolatainkat, érzéseinket vagy éppen mulasztásainkat.

2. Ehhez kapcsolódik a második szint, az értelem, a gondolkodás képessége. Minden világból

érkező jelzést ennek segítségével értelmezünk – látás, hallás, szaglás, ízlelés és tapintás. Ezeket a jeleket megértjük és működéséből tudományágot teremtünk.

3. A harmadik a szív, melynek szerepe a kapcsolódási pontokért felelős. A szív a kapcsolati képességünkért felelős. Így ismerjük fel a teremtett világból a teremtőt és hozzáuk e kettőt összefüggésbe. Csakis a szív által léphetünk kapcsolatba, teremtőnkkel, Istennel, mert a szív mindig őszinte, mindig igazat mond, mindig tiszta tükröt állít élönkbe. A szív dönti el emberi kapcsolatainkat. Gondoljunk csak egy szerelmesre, aki nem lát, nem hall, csak a szívére hallgat. Vagy gondoljunk barátságainkra, vannak emberek, akikkel csak pár szót váltottunk, de máris egy életre szóló barátság van kialakulóban, mert rögtön összefonódnak a szív láthatatlan ezüst szálai.

Kedves Ilona! Egy lelkészi szolgálat minden mozdulata, szándéka, gondolata és megnyilvánulása csak is a szív szerint tud kiteljesedni. A szívnek ez a rezdülése kapcsolja össze a lelkészt Istennel és a lelkészt az emberekkel. A gondolatot az üzenettel és az adott élethelyzetet a buzdítással, erősítéssel, vigasztalással. Ez a szív kapcsolta össze gyülekezeteinket is és az óta, testvéreknek nevezzük egymást. Ez a szív irányította lelkészi hivatásodat, a szeretet és a megbocsátás készségeinek minden árnyalatában. Ez a szív töltötte meg lélekkel a templomot és az ide zarándokoló emberek lelkét hittel, szeretettel és emberséggel. Ez a szív kapcsolt össze Istennel és emberekkel.

Tudnod kell, hogy a megérdemelt nyugalomba vonulás nem tudja kalitkába zárni azt a lelkészi szívet és az abban rejlő szép lelkületet, amivel megáldott az Isten. Az, ezután is megmutatkozik, kikívánkozik a felkínált szívességedben. Megszólal, megfogant gondolataidban, így fogsz tudni buzdítani és bátorítani ezután is.

Ez csak egy hivatalosított kibúcsúzó, de a szív, a legféltettebb emberi érték tovább fog munkálni, mindannyiunk öröme, mert ebből indul ki minden élet. Ez a te életed forrása.

Isten áldása legyen veled, hogy lehess legféltettebb szívügyünk, még sokáig.

Őszinte baráti és szolgatársi szeretettel,

**Lázár Levente és Demeter Erika,
KORONDRÓL**

KOCSORDI UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG

Megújult lendülettel zajlanak a tevékenységek egyházközségünkben. Ezekből válogattunk néhány érdekesebb eseményt.

Csatlakoztunk a Női Világimanap kezdeményezéshez, együtt imádkoztunk több Nőszövetség tagjaival Nagyecsedben a református gyülekezeti házban március 5-én. Hála töltötte el szívünket, hogy ilyen szép számban gyűltünk össze, lelkesedéssel, békeségre való törekvéssel zajlott istentiszteletünk. Idén a palesztinai asszonyok életével ismerkedtünk meg és kértük a Gondviselő Istent, hogy vigyázza, óvja

életüket, teremtsen békességet. Köszönjük Bogya-Kis Mária lelkészasszony lélekemelő prédikációját, valamint a Nagyecsed református közösségnek a vendéglátást.

Áprilisban Nyíregyházi Leányegyházközségünkben örömmel ünnepeltük Vántus Ildikó testvérünk betérését. Férjével és gyermekeivel évek óta gyakori látogatója istentiszteleteinknek, mostanra érett meg benne a döntés, lelke szabad elhatározásából, hogy unitárius közösségünk tagja legyen. Isten hozott, Ildikó, körünkben. Külön köszönet, hogy megosztotta velünk az általa írt meséket.

**Megnyitjuk
a Boldogságboltot Kocsordon!**

Kínálatunk: Rozványi Dávid
Boldogságbolt és Régi idők Boldogságboltja
c. könyvei

A könyveket és az író-t
bemutatja:
Török Tünde előadó

Helyszín:
Kocsord, Unitárius Látogatóközpont
Szent István u. 32, 4751
Időpont: 2024. április 28. (vasárnap) 17:00

Április 19-én Búzaszentelési ünnepségen vettem részt a Magyarok Kenyere - 15 millió búzaszem program keretében Kaplonyban, ahol ökumenikus szellemben együtt kértük a Jó Isten áldását.

Április 20-án a Gondviselés Segélyszervezet ünnepi műsorán vettünk részt Budapesten a Szervét

Mihály Kulturális Központban. Évek óta részesülnek a rászorulókat egyházközségünk közreműködésével a Gondviselés Segélyszervezet adományaiból, öröm számunkra, hogy részt vehetünk a segélyszervezet többi programjaiban is.

Rozványi Dávid Boldogságbolt könyveinek bemutatására került sor április 28-án egyházközségünkben. Közreműködött Török Tünde versekkel és történetekkel. Csodálatos élményben volt része a hallgatóságnak, mélyen megérintett a kalauzolás a boldogság keresésének útján. Hálás szívvel köszönjük a szerzőnek és az előadónak a felejthetetlen élményt, visszavárjuk hozzánk!

A Nemzeti Művelődési Intézet a Szakkör program keretén belül a mézeskalács készítés rejtjelmeibe nyerünk betekintést. A szakkör helyszíne a Látogatóközpont, vezetését a lelkész úr vállalta. A több mint húsz alkalom nagyszerű közösségépítő lehetőség volt a résztvevők számára. A kocsordi asszonyok lelkesedése, érdeklődése nyomán születtek a szebbnél-szebb és finomabbnál-finomabb mézesbábok, puszedlik, szívek. Templom, kosár, díszdoboz és unitárius címerünk is elkészült, egy részük a vármegyei kiállításra került Nyíregyházán, a többi pedig a szakkör zárásaként rendezett kiállításon szerepelt, melyet a Látogatóközpontban szerveztünk meg május 28-án. A kiállítást Bakos Róbert Kocsord község polgármestere nyitotta meg, szerepelt a Kocsordi Gyöngyfüzér Óvodából népdalok éneklésével Pócsi Lili. Isten áldása legyen minden résztvevőn!

PÉCSI (DÉL-DUNÁNTÚLI) UNITÁRIUS SZÓRVÁNYEGYHÁZKÖZSÉG

2002. március 16-án Dr. Szabó Attila presbiterrel Hajdúszoboszlóra utaztunk, ahol két alumínium harangot vehettünk át, Oborzilné Nagy Rózsa adományát. Ezek a harangok különlegesek, alumíniumötvözetből készültek, úgynevezett résejt eljárással alkották meg őket.

A harangokat 22 éven át őriztük, míg a pécsi egyházi ingatlan megvásárlása után lehetőségünk nyílt azok elhelyezésére. Bandi András gondnokkal, valamint Csiki Attila presbiterrel egy haranglábat terveztünk.

A harangláb fa szerkezetének elkészíttetését Dr. Szabó Attila nagylelkű adománya tette lehetővé. Az elhelyezés és felfüggesztés megvalósításáért Csiki Attilának és Bandi Andrásnak mondunk köszönetet. 2024. május 3-án - a parókia udvarán - a harangok végre a helyükre kerültek.

Egy névtáblát is készítettünk, mely ugyanezen a napon került fel a parókia falára.

GYŐRI (ÉSZAK-DUNÁNTÚLI) UNITÁRIUS SZÓRVÁNYEGYHÁZKÖZSÉG

Szórványegyházközségünkben a hagyományokhoz híven, május hónapban megtartottuk az anyák napi istentiszteletet. Az istentisztelet keretén belül 7 gyermek szavalata tette színebbé és szebbé az édesanyák köszöntését. Szavalatuk után, a köszönet és a hála virágcsokrát adták át az édesanyáknak.

Istentisztelet keretén belül Bakó-Nagy Zsuzsanna lelkész és Szilágyi János gondnok Szabó Ildikó leköszönő gondnoknak emléklapot és virágot adott át, megköszönve sok éves önzetlen egyházi tevékenységét.

Májusban presbitériumi gyűlést tartottunk, ahol az egyházközség vezetőségével megbeszéltük az előttünk álló feladatokat. Sok más mellett elsődleges prioritást élvez, a lelkészi lakás udvarán található melléképület tetőzetének cseréjét, a harangláb felújítása és a bejárati székely kapu restaurálása. Bízunk benne, hogy hívek áldozatkészségének köszönhetően mindez megvalósulhat.

Május 11-én, az egyházkerületi vizsgálószerk 5 tagú elnöksége látogatta és vizsgálta meg egyházközségünk ügyvitelét.

Ez úton is köszönjük szépen az egyházközség vezetőségének és családjának a fogadásukban nyújtott segítséget.

Isten, a teremtett világ megalkotója. Ő az, aki körülvesz bennünket a természet szépségével, aminek köszönhetően kapcsolatba léphetünk Vele és az Ő dicsőséges jellemével. Sok év után újra megnyílik a győri unitárius hajlék ajtaja, hívunk mindenkit az együtt imádkozás alkalmaira és lehetőségeire a nyári hónapok utolsó vasárnapjain, délelőtt 10:00 órától.

Szabadtéri unitárius istentiszteletek

9027 Győr, Szittyta utca 2/A

- június 30.
- július 28.
- augusztus 25.

10:00 óra

Szeretettel várunk mindenkit!

TUDNIVALÓK – HÍREK

Gondviselés Segélyszervezet Budapest

A Gondviselés Segélyszervezet magyarországi tagozata 2024. április 20-án rendezte meg első jótékonysági koncertestjét a budapesti Szervét Mihály Egyházi Kulturális Központban. A rendezvényről a Duna TV összefoglalót készített.

A rendezvényt az est házigazdája, Darkó Attila a Gondviselés Segélyszervezet magyarországi egyházkerületi tagozatának elnöke nyitotta meg. Köszöntötte a vendégeket, az előadókat, a TV munkatársait és a szervezetben tevékenykedő önkénteseket. Ezt követően a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete nevében Kriza János püspöki helynök köszöntötte a résztvevőket. Köszöntőjében ismertette az ősszel megnyitott, a rendezvénynek is teret adó Kulturális Központ célját és szerepét. Foly-

tatásként a rendezvény úttörő céljához nagyon találó bibliai idézettel zárta gondolatait.

Az előadások sorát a Kolozsvárról érkezett Vagyas Attila, a Gondviselés Segélyszervezet anyaszerzetének alelnöke nyitotta meg, részletesen bemutatta az unitárius egyházi szeretetszolgálati tevékenységeket. A második előadó Tóth Izabella önkéntesünk volt, aki korábbi súlyos betegségeiből kiindulva, tudományos alapokra helyezve adott hiteles képet arról, milyen jótékony hatásokkal van az önkéntesség egészségünkre. Őt követte Darkó Attila prezentációja, amely körbejárta a Gondviselés Segélyszervezet magyarországi tevékenységi köreit, kitérve a tavalyi adventi élelmiszergyűjtés rekorderedményeire és a pénzügyi támogatások lehetséges változataira. Az előadás kitért a jövőbeni tervekre és célokra, amelyek magukban foglalják az önkéntes program, a húsvéti adománygyűjtés, illetve a kalákatábor és az online-adományozást előkészítő program indítását.

Mindezek után a meghirdetett programtól eltérve, meglepetésként a jelenleg aktív 35 önkéntes munkájának elismerése következett. A szeretetszolgálati önkéntes munkába fektetett energia és idő megköszönéseként elismerő oklevélben részesültek: Kiss Zsuzsa, Tettamanti Béla, Bartha Zsuzsánna, Köpe Júlia és Zombori Mózes.

Az ünnepi pillanatok után Buzogány-Csoma István szentivánlaborfalvi unitárius lelkész és zenésztársai adtak koncertet a résztvevőknek, ezzel felejthetlenné varázsolva az estét. Az egyórás koncert mely vastappsal és a zenekar lemezeinek eladásával zárult. Szeretnénk ezúton is megköszönni Buzogány-Csoma Istvánnak a lemezek el-

adásából származó bevételek felajánlását Segélyszervezetünk számára.

A koncertet követően egy szeretetvendégséggel zárult a jótékonyági est, családi hangulatban, kötetlen beszélgetésekkel. Ezalatt a Duna TV munkatársai három interjút készítettek. Az összeállítás műsorba kerüléséről későbbiekben adunk tájékoztatást.

Köszönjük a rendezvény megszervezésében és megvalósításban részt vevők segítségét, munkáját, továbbá a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerületének jelentős támogatását!

Darkó Attila ■ ELNÖK

Magyarország államfőjének beiktatása

Csak egy hónap telt el, amióta Novák Katalin, Magyarország legnagyobb köztársasági elnökszónya lemondott tisztségéről, - mert ...

Azóta szomorú események sora történik és történt a nemzetpolitikában, mely viharossá tette a magyar politikát, sokan hiénaként vártak és lestek az áldozatra.

TALÁN? - lépni kellett, államfőt kellett választani az ország élére, az élet tovább kellett haladjon, hiszen ez a természetes. Államfő, kormány, parlament nélkül, nem létezik államigazgatás.

Emlékezetes napon, a nemzet fővárosában, a Sándor Palota előtti Szent György téren, csodás környezetben a ceremónia a díszzászlóalj és a gróf Nádasdy Ferenc huszárosztály katonai tiszteletadásával kezdődött.

A Himnusz után a magyar történelmi egyházak képviselői köszöntötték a köztársasági elnököt.

Dr. Sulyok Tamás beszéde felemelő volt, mindenre kitért, megfontolt, átgondolt, igazi jogász beszéd volt, melyben elődeire is utalt, a tőlük kapott örökségre, ugyanakkor beszélt a nemzetről határon innen és a nagyvilágban.

A beszédet hallgatva, és előtte az egyházi köszöntéseket is, elgondolkodtam, vajon milyen óriási hibát vétettünk mi unitáriusok, hogy rólunk most is és általában megfelelnek, mintha nem is léteznénk, holott pár évvel ezelőtt, egy nagyon szép méltatása volt egyházunknak a Nemzet Házában.

Az unitárius egyház nagyon sok, magyar híreséget tart számon, akik mind magyarságunk létét, kultúránkat hivatottak gazdagítani.

A teljesség igénye nélkül említek pár nagyságot, akik nélkül szegényebb lenne magyarságunk.

János Zsigmond (1541–1571) – erdélyi fejedelem és magyar király, az unitárius reformáció nagy támogatója

Böloni Farkas Sándor (1795–1842) – demokrata gondolkodó és író, Észak-Amerika és az ottani viszonyok első magyar ismertetője (Utazás Észak-Amerikában, 1834), az első erdélyi szövetkezet megalapítója (1854)

Brassai Sámuel (1800? – 1897) – kollégiumi, majd egyetemi tanár, zenész, közművelődési szervező; az „utolsó erdélyi polihisztor”; az első erdélyi magyar egyháztársadalmi szervezet, a Dávid Ferenc Egylet első elnöke

Kriza János (1811–1875) – püspök, költő, az első erdélyi magyar népköltészeti gyűjtemény, a Vadrózsák kiadója, az első erdélyi teológiai folyóirat, a Keresztény Magvető alapító szerkesztője (1861)

Bartók Béla (1881–1945) – zeneszerző, népdalgyűjtő, a budapesti unitárius egyházközségnek meggyőződésből lesz tagja; fia, ifj. Bartók Béla, a Magyarországi Unitárius Egyház későbbi főgondnoka

Szabédi László (1907–1959) – költő, műfordító, nyelvész, egyetemi tanár

László Gyula (1910–1998) – régész-történész, egyetemi tanár

Bözödi György (1913–1989) – író, szociográfus, történész

Szabó Gyula (1930–2004) – író, folyóirat-szerkesztő; novellái és regényei a XX. századi magyar próza nagy mesterei közé emelték; számos irodalmi díjban részesült, tagja volt a Magyar Írószövetségnek.

Visszatérve az új államfő beszédére, pár gondolatot kiragadtam:

„Az Alaptörvény pedig pontosan fogalmaz: A köztársasági elnök kifejezi a nemzet egységét és öröködi az államszervezet demokratikus működése felett.

A nemzetközi kapcsolatok terén viselt nyitottságban és a külföldi magyarok tekintetében vállalt szoros kapcsolattartásban elődöm kiváló példával

járt előttem, melyet követni érdemesnek tartok. Erről az útról nem kívánok letérni.

Az elmúlt évtizedek egyik legnagyobb és legfontosabb eredményének tartom, hogy ma Magyarország köztársasági elnöke nemcsak lelki értelemben – amit magam is szívesen vállalok – hanem közjogi értelemben is felelős határon innen és túl honfitársaiért – aminek határozottan eleget is kívánok tenni.”

A köztársasági elnök kifejezi a nemzet egységét, tehát mindenki a nemzethez tartozik, függetlenül attól, hol él és milyen felekezethez tartozik. Úgy gondolom, a határon túli, erdélyi unitáriusok is a nemzethez tartoznak, és HISZEM azt, hogy ha az unitárius püspök vagy helyettese is RÉSZT VEHE-TETT VOLNA, szintén elmondta volna köszöntőjét, mint ahogy tette a katolikus, református, evangélikus és zsidó hitközség képviselője.

Szerintem, a nemzet egysége azt jelenti, hogy mindenki, aki a Kárpát hazában és a diaszpórában él.

Az új államfő nagyon megfelelő és jó választásnak ígérkezik beszéde alapján, DE saját véleményem továbbra is az, hogy a magyarságnak nem volt és soha nem lesz olyan államelnöke, mint Novák Katalin.

Azt mondjuk, senki nem helyettesíthető, - talán IGAZ, de aki figyelte, nyomon követte elnökszszony kétéves tevékenységét - hosszú lenne részletesen felsorolni, - AZ tudja, miről beszélek.

Sajnálom, és sajnálni is fogom, és tudom, hogy nem vagyok egyedül.

Hogy miért nem vett részt a volt államelnöknő a mostani beiktatáson, - nem tiszttem megkérdezni, talán én se vettem volna részt, mert továbbra is azt mondom, méltatlan volt, ami vele történt és ha arra gondolok, hogy a túloldal politikusai között mennyi jellemtelen, gerinctelen, - más jelzőt ne használjak, - létezik, AKKOR Novák Katalin, maga volt a tökéletesség, még akkor is, ha tudom, hogy ember hiba nélkül nincs.

Megjelent, létezett, majd eltűnt, de akik hasonlóan gondolkodunk, tudjuk, hogy soha nem fogja felejteni munkásságát, tudását, kedvességét, egyszerű nagyságát, emberségét, felkészültségét se a politikus, se a külföldi államfők sora, se az egyszerű ember, se az egyházi méltóságok, se a családok, se a gyerekek, se a sportkedvelők, se a fiatalok, se a rászorulóok, se a fogyatékosok, se a nyugdíjasok, se a vidékiek, se a külföldiek, se senki, - aki meglátta benne azt az embert, AKI VALÓBAN ÖT IS KÉPVISELTE.

Keresztény-Zsidó Tanács

Május 22-én tartotta a Keresztény-Zsidó Tanács az éves közgyűlését, melyen tisztújításra is sor került. Újra választották dr. Székely János római katolikus megyéspüspököt elnöknek, Radnóti Zoltán rabbit társelnöknek és a két új alelnök: dr. Fabiny Tamás evangélikus püspök-elnök és dr. Szent-Iványi Ilona unitárius lelkész lettek.

Szervét Mihály Kulturális Központ

Május 23-án, a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete szervezésében filmvetítésnek adott otthont az intézmény, Szervét Mihály nevét viselő Kulturális Központja.

A Ferencz József és a második unitárius aranykor című ismeretterjesztő dokumentumfilm Kilyéni Ferencz József több mint 50 évre terjedő egyházszolgálatát mutatja be.

A vetítést követően – a filmben is szereplő – Elekes Botond főgondnok és dr. Czire Szabolcs budapesti lelkész, teológiai tanár beszélgettek a második unitárius aranykornak is nevezett időszakról.

Az esemény jó alkalom volt baráti koccintásra, beszélgetésre is.

Női imanap

Országos Unitárius Gyerektábor

2024. augusztus 20 – 24. között a Magyarkúti Fogadó és Erdei Iskolában (2621 Verőce-Magyarkút, 1273 Hrsz.) Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete idén is meghirdeti az Országos Unitárius Gyerektábort.

Táborunk idei címe: Hétköznapi hősök.

Felekezeti hovatartozás nélkül várunk minden 8 és 13 év közötti fiatal, akik új, életre szóló élményekkel, tapasztalatokkal és barátságokkal kívánnak gazdagodni.

Jelentkezési határidő: június 15. Felhívjuk figyelmüket, hogy a tábor megszervezése előfeltételezi legalább 15 gyerek regisztrációját, ellenkező esetben a tábor nem kerül megrendezésre.

A részvételi helyeket korlátozott számban és fizetési sorrendben tudjuk biztosítani! A jelentkezés a befizetéssel válik érvényessé.

A tábor normál részvételi díja: 55.000 ft

Két testvér esetén: 100.000 ft

Három gyerek esetén: 140.000 ft

Tábor támogató önköltséges részvételi díj: 85.000 ft / fő

Kérjük jelentkezés előtt mindenképp olvassa el az alábbi, részletes tájékoztatónkat!

A táborral kapcsolatos további részletek (részvételi díj befizetésével és ütemezésével kapcsolatos tudnivalók, jelentkezési lap, a tábor témájával, helyszínre érkezéssel és hazautazással kapcsolatos információk, a főszervező személye és elérhetősége) ide kattintva olvashatóak:

Unitárius Életünk

Az írott sajtó, vagy az internetes részvétel, úgy mint honlap, vagy akár valamilyen más média felületen megjelenő közösségi oldal arra szolgál, hogy hű rajzot készítsen rólunk, jobban mondva leírjuk saját magunk, hogy milyenek vagyunk és olyannak is lássanak bennünket. Akkor van gond, ha ez nem egyetül a megvalósítással és annak ellenére, hogy meggyőződésünk egy valódi, időszakos és mindenre odafigyelő „beszámoló” elkészítése, folyamatosan abba a nehézségbe ütközünk, hogy nem sikerül megmutatnunk a valódi arcunkat. Ez nem képmutatásnak felel meg, hanem inkább annak, hogy rész-

Részletek:

<https://www.unitarius.hu/>

REGISZTRÁCIÓ:

<https://forms.gle/rpbtnazimopnVMbUA>

legesen kiesünk az érdeklődés, illetve érdek bűvös köréből és hagyjuk, hogy mások alkossanak véleményt rólunk és vessék papírra még akkor is, ha ez ellen alapfokon minden rezdülésünkkel tiltakozunk.

Ha bárki kezébe veszi az adott időszak vagy évfolyam egyik-másik lapszámát, akkor belelapozva-olvasva nyomban véleményt alkot. Rosszabb esetben ítéletet fogalmaz a közöltekkel, vagy azok némelyikét illetően. Senkitől nem vitathatjuk el ezt a jogot, hiszen úgy szeretjük mai világunkban is, hogy azt és onnan olvassunk, amit valóban szeretünk. Ha valami nem tesz kíváncsivá, vagy azonnal bosszantja bármilyen vonatkozásban a gondolkodásunkat, becsukjuk és ki tudja mikor szánunk rá egy újabb próbálkozást. Igen ám, de ne feledjük,

hogy az *Unitárius Életünk* nem a szerkesztő bizottságé, még kevésbé egy-két személyé, akik dönthetnek alakításáról, hozzájárulhatnak tartalmi összetételéhez, egyebekhez, hanem a Magyarországi Unitárius Egyházkerületé. Így nyomban feltevődik a kérdés, hogy lehet-e, szabad-e bárkit is kényszeríteni arra, hogy magáénak érezze ezt az újságot, segítse, támogassa írással és minden tekintetben, hogy ne maradjon ki egyetlen szám se. Sőt, tegyünk azért, hogy nyomtatott formában is elérhetővé váljon azok számára, akik azt szeretik, hogy kezükbe vegyenek egy könyvet, újságot, folyóiratot, történetesen az *Unitárius Életünk*et.

Tudom, hogy ez itt nem a dicsekvésem helye és alkalma és nem is azért szólok, csak jelzem tisztelettel, hogy bizonyos tekintetben az *Unitárius Élet* túlélése miatt vállalkoztam a megbízatásra a 77. évfolyam 2-3, majd 4. számának előkészítésében és egyház- és írásszeretetem jeleként vállaltam az idén januártól az újabb számokhoz az anyag összegyűjtését, szerkesztését, illetve nyomdába juttatását. Régi keménykedő szolgálóként, majd egyre öregedő igavonóként szeretettel végzem a szerkesztői feladatom és bevallom örömmel hallok, amikor néhányan megdicsérnek. Nem kell magas számokra gondolnia senkinek, viszont azt bárki megerősítheti, hogy elfér vállunkon a biztató veregetés.

A hagyományos tartalom megőrzését elsőrendű feladatommak tartom, s így fontos képet rajzol rólunk mindaz, aminek helyet kerítettünk a folyóiratban.

Szaladjunk át röviden, hogy mi fért bele az említett időszak *Unitárius Életébe*:

1). Szószék – úrasztala – egyházi szolgálatok

- Fohász, elmélkedés, hiterősítő, ünnepi beszéd, úrvacsorai agenda, alkalmi beszéd, ima, bibliamagyarázat, dolgozat

2). Egyházkerületi tudnivalók – ismertető, beszámoló

3). Irodalom egyháztagok tollából: versek, más írások,

4). Vélemény – álláspont egyházközségi tagok tollából

5). Ifjúsági hangolódás – gyermeksarok, mese, magyarázat

6). Mindennapi életed a templomod és a vallásod: Események egyházközségeink életéből

7). Tudnivalók - Hírek

Mindenki tudatában van annak és szinte pontosan vázolná számunkra, hogy mi az, amire még szükség van és milyen változtatásokat kell elvégeznünk annak érdekében, hogy sokkal több emberhez eljusson egyházkerületünk lapja. Már is mondom, hogy akkor rajta, ne kíméljenek, mert a jó és helyes meglátás vélemény csak segíteni tud azon, ami szerintünk is még sok változtatásra vár. Szeretettel kérek tehát mindenkit, aki segítségünkre szeretne sietni, hogy írásaival, tanácsával járuljon hozzá közjavunk előbbre viteléhez, az *Unitárius Élet* életben tartásához. Lelkészársaimnak köszönöm, hogy az eddigiek során segítettek a munkámban. Ha ők továbbra is hasonlóan teszik, akkor az újságunk egyik része máris biztosítottnak látszik. Ha híveink közül is többen bátorságot vesznek mások cselekedete láttán, akkor azt is megvalósíthatóan minősíthetjük az ígéretek között. Említésre méltó, hogy valamilyen javításra igény kell legyen a szórás-terítés, a kevés előfizető, későbbi vásárló felé. Nem a számonkérést tartom ebben az esetben sem elsődlegesnek, hanem a segítő szándék gyakorlati kivitelezését.

Atyafiságos tisztelettel és szeretettel:

Pap Gy. László

KAPCSOLAT

Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete
Budapest, Pf. 81; 1363 ■ Tel: +36-1-3112801; +36-1-3113595

muehivatal@unitarius.hu

Technikai szám: 0200

Unitárius Alapítvány adószáma: 18052459-1-41

A Magyar Unitárius Egyház Magyarországi
Egyházkerületének kiadványa.
Alapítási év: 1947. HUISSN 01331271.

Főszerkesztő: Pap Gy. László
Szerkesztők: Léta Sándor, Bartha Mária Zsuzsanna,
Szabó Csengele

Szerkesztőség címe: 1055 Budapest, Nagy Ignác u. 2-4.
Tel: +36-1-3112801; +36-1-3113595
unitariusélet@gmail.com; papgyulaszlo@gmail.com

Terjesztő, felelős kiadó: Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete.
Előfizetés: mue@unitarius.hu; Éves előfizetés ára: 3.600 Ft.

Nyomda: PrimeRate Kft., Budapest Megyeri út 53, 1044 • Tördelés: Kurucz Dóra

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség álláspontját.